

UNIVERZITA PARDUBICE

Fakulta Ekonomicko-správní

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2025

Denisa Kostová

Univerzita Pardubice
Fakulta Ekonomicko-správní

Principy Smart City v managementu měst a obcí
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Denisa Kostová**
Osobní číslo: **E22352**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Veřejná ekonomika a správa**
Téma práce: **Principy Smart City v managementu měst a obcí**
Zadávací katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je vyhodnotit implementaci konceptu Smart City ve městech a obcích vybraného regionu. Výzkum se zaměří na vyhodnocení řízení a dopadů projektů spadajících do konceptu Smart City v různých velikostních kategoriích města a obcí vybraného regionu.

Osnova:

- Rešerše odborné literatury, stanovení cílů práce.
- Management rozvoje měst a obcí.
- Koncept Smart City.
- Analýza míry implementace konceptu Smart City ve městech a obcích vybraného regionu.
- Vyhodnocení míry implementace konceptu Smart City ve městech a obcích vybraného regionu.
- Formulace závěrů a doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

GARLÍK, B. Od chytrých sítí po chytré budovy, města a dopravu: v prostředí umělé inteligence. Praha: Česká technika, nakladatelství ČVUT, 2020. ISBN 9788001066249.
NEVIMA, J., MAJEROVÁ, I., LEBIEDZIK, M., TUREČKOVÁ, K., VAŇOVÁ, A. et al. Smart technologie pro zvyšování kvality života v městech a regionech. [Průhonice]: Professional Publishing, 2023. ISBN 978-80-88260-62-2.
SLAVÍK, J. Smart city v praxi: jak pomocí moderních technologií vytvářet město příjemné k životu a přátelské k podnikání. Praha: Profi Press, 2017. ISBN 978-80-86726-80-9.
SVÍTEK, M., POSTRÁNECKÝ, M. Města budoucnosti. Praha: Nadatur, 2018. ISBN 978-80-7270-058-5.
PICON, A. Smart Cities: A Spatialised Intelligence. Newark: John Wiley&Sons, 2015. ISBN 9781119075592.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martin Maštálka, Ph.D.**
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2025**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2024

Prohlašuji:

Práci s názvem Principy Smart City v managementu měst a obcí jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30.4. 2025

Denisa Kostová v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucímu své bakalářské práce panu Ing. Martinu Maštálkovi, Ph.D., za jeho odborné vedení, trpělivost a zejména cenné rady, které mi pomohly lépe porozumět zvolenému tématu a úspěšně práci dokončit. Poděkování patří také mé rodině a přátelům za jejich podporu, trpělivost a povzbuzení během celého studia i samotného psaní této práce.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá implementací principů Smart City v řízení měst a obcí v České republice. Teoretická část představuje základní pojmy veřejné správy, územního plánování a strategického plánování a podrobně rozebírá koncept Smart City včetně jeho čtyř úrovní, tří pilířů a zelené infrastruktury. Praktická část se zaměřuje na analýzu čtyř vybraných měst Pardubického kraje. Pomocí indikátorů z vybraných metodik je zhodnocena míra naplnění konceptu Smart City v těchto městech. Výsledkem je přehled silných a slabých stránek každého města v daném kontextu a návrh konkrétních doporučení pro jejich další rozvoj. Práce také přináší komplexní pohled na využití chytrých přístupů při správě českých měst a obcí.

KLÍČOVÁ SLOVA

Smart City, veřejná správa, strategické plánování, městský management, města a obce, indikátory, udržitelný rozvoj

TITLE

Smart City Principles in the Management of Cities and Municipalities

ANNOTATION

The bachelor thesis focuses on the implementation of Smart City principles in the management of cities and municipalities in the Czech Republic. The theoretical part introduces the basic concepts of public administration, spatial planning and strategic planning and discusses in detail the concept of Smart City, including its four levels, three pillars and green infrastructure. The practical part focuses on the analysis of four selected cities of the Pardubice region. Using indicators from selected methodologies, the degree of fulfillment of the Smart City concept in these cities is evaluated. The result is an overview of the strengths and weaknesses of each city in the given context and a proposal of specific recommendations for their further development. The thesis also brings a comprehensive view of the use of smart approaches in the administration of Czech cities and municipalities.

KEYWORDS

Smart City, public administration, strategic planning, urban management, Municipalities, indicators, sustainable development

Obsah

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK.....	10
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	11
ÚVOD.....	12
1 Veřejná správa	14
1.1 Definice veřejné správy	14
1.1.1 Státní správa.....	15
1.1.2 Samospráva	16
1.2 Obec	17
1.2.1 Druhy obcí	17
1.2.2 Funkce obce	18
1.2.3 Orgány obce	19
2 Management rozvoje měst a obcí	21
2.1 Management veřejného sektoru	23
2.2 Územní plánování	24
2.2.1 Nástroje územního plánování	24
2.2.2 Politika územního rozvoje	25
2.2.3 Územně plánovací dokumentace	25
2.2.4 Orgány územního plánování	26
2.3 Strategické plánování odsazení.....	27
2.4 Finanční nástroje plánování	29
3 Koncept Smart City	30
3.1 Smart City	30
3.2 Základní principy konceptu Smart City.....	32
3.3 Zelená infrastruktura Smart Cities	34
3.3.1 Propojení zelené infrastruktury a pilířů konceptu Smart City	35
3.4 Klíčové kroky k vytvoření Smart City.....	35
3.4.1 Strategický dokument	36
4 Analýza míry implementace konceptu Smart City ve městech a obcích vybraného regionu	37

4.1	Cíl a metodika výzkumu	37
4.2	Metodika hodnocení udržitelných	37
4.3	CityKeys – indikátory pro Smart City	39
5	Analýza míry implementace konceptu Smart City ve městech a obcích Pardubického kraje	41
5.1	Svitavy	41
5.2	Ústí nad orlicí.....	47
5.3	Chrudim	54
5.4	Pardubice	61
6	Shrnutí a doporučení	69
7	Závěr	72
	Knižní zdroje.....	74
	Internetové zdroje	75
	Právní přepisy	79

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1: Rozdělení státní správy	15
Obrázek 2: Rozdělení samosprávy	16
Obrázek 3: Koncept Smart City	31
Tabulka 1: SWOOT analýza	28
Tabulka 2 - Efektivní vládnutí Svitavy	42
Tabulka 3- Inteligentní plánované území – Svitavy	43
Tabulka 4 - SOCIÁLNĚ-EKONOMICKÁ OBLAST – Svitavy	45
Tabulka 5 - Efektivní vládnutí Ústí nad Orlicí	48
Tabulka 6 - Inteligentní plánování území Ústí nad Orlicí	50
Tabulka 7 - Sociálně – ekonomická oblast Ústí nad Orlicí	51
Tabulka 8 - Efektivní vládnutí Chrudim	55
Tabulka 9 - Inteligentní plánování území Chrudim	57
Tabulka 10 - Sociálně – ekonomická oblast Chrudim	58
Tabulka 11: Efektivní vládnutí Pardubice	63
Tabulka 12- Inteligentní plánování Pardubice	64
Tabulka 13 - Sociálně – ekonomická oblast Pardubice	66
Tabulka 14- Hodnocení indikátorů Smart City pro vybraná města	69

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

aj. - a jiné

apod. – a podobně

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

EU – Evropská unie

ICT – Informační a komunikační technologie

IZS – Integrovaný záchranný systém

MHD – Městská hromadná doprava

Např. – například

ORP – Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

OÚ – Obecní úřad

ÚVOD

Cílem práce je vyhodnotit implementaci konceptu Smart City ve městech a obcích vybraného regionu. Výzkum se zaměří na vyhodnocení řízení a dopadů projektů spadajících do konceptu Smart City v různých velikostních kategoriích města a obcí vybraného regionu.

Smart City představuje moderní přístup k řízení měst a obcí, který klade důraz na využívání technologií, digitalizaci procesů, otevřenost veřejné správy a participaci občanů s cílem zvyšovat kvalitu života a podporovat udržitelný rozvoj území. Tento koncept v sobě spojuje inovativní řízení, efektivní využití zdrojů a důraz na propojení veřejného, soukromého i občanského sektoru. Uplatnění konceptu Smart City tak není pouze o technologiích, ale především o změně přístupu k městskému rozvoji a řízení.

V rámci této práce je zkoumaná úroveň implementace konceptu Smart City ve čtyřech městech Pardubického kraje. Tato města byla zvolena s ohledem na jejich různou velikost, geografickou polohu a správní význam.

Teoretická část se věnuje základním východiskům, který tvoří rámeček pro pochopení problematiky Smart City. Nejprve je zde vymezen pojem veřejné správy, její struktura a funkce, s důrazem na postavení obcí jako klíčových aktérů městského rozvoje. Následně se pozornost soustředí na management rozvoje měst a obcí, územní a strategické plánování a finanční nástroje, které s rozvojem území úzce souvisí. Klíčová část teoretického základu pak představuje samotný Koncept Smart City – jeho definice, úrovně a pilíře a propojení s principy udržitelnosti, digitalizace a participace.

Praktická část se soustředí na analýzu vybraných měst. Jsou zvoleny dvě metodiky, které slouží jako východisko pro výběr indikátorů pro hodnocení implementace konceptu Smart City. Na základě prostudování těchto metodik je vytvořen soubor indikátorů, který umožňuje komplexní hodnocení míry implementace konceptu Smart City ve třech oblastech – efektivní vládnutí, inteligentní plánování území a socioekonomická oblast. Pro každé město jsou identifikovány silné a slabé stránky a na základě srovnání jsou formulována doporučení pro další rozvoj. Cílem analýzy je odpovědět na dvě výzkumné otázky: Jakým způsobem lze vyhodnotit míru implementace v prostředí českých měst? A druhou otázkou je Jaká je míra implementace konceptu Smart City ve městech Pardubického kraje?

Získaná zjištění umožní porovnat přístup jednotlivých měst k implementaci chytrých řešení a zároveň poskytnou návrhy, jak lze principy Smart City efektivněji využít pro zlepšení kvality veřejné správy, životního prostředí a služeb pro obyvatele. Tato práce tak přispívá k hlubšímu

porozumění možnostem a limitům zavádění konceptu Smart City v podmínkách českých měst a obcí a poukazuje na význam strategického plánování, mezioborové spolupráci a participaci veřejnosti jako klíčových prvků úspěšného a udržitelného rozvoje.

1 Veřejná správa

V této kapitole si nejprve vymežíme pojem veřejná správa, rozdělení na státní správu a samosprávu. Poté se konkrétně zaměříme na obce – jejich typy, orgány obce a oblasti, ve kterých vykonávají obce své pravomoci. Největší pozornost bude věnována samostatné působnosti. Samostatná působnost má klíčový význam pro implementaci konceptu Smart City, protože umožňuje místním samosprávám přizpůsobit rozvoj obce konkrétním potřebám, které jsou specifické pro jejich území.

1.1 Definice veřejné správy

Veřejná správa není snadno definovatelná. Obecně ji lze definovat jako správu veřejných záležitostí, kterou realizují orgány a subjekty veřejné správy (Horzinková, Novotný 2010). Káňa (2007) ve své publikaci *Základy veřejné správy* tvrdí, že veřejná správa je správa lidské společnosti zorganizovaná ve státě se státním zřízením. Veřejná správa se tedy soustředí na správu veřejných záležitostí s cílem poskytovat služby občanům, a to za jejich aktivní účasti – participace (Fuka, 2020). Tento souhrn činností vykonávají státní orgány, orgány samosprávy obcí a krajů a další subjekty. Tyto činnosti napomáhají k efektivnímu fungování veřejného sektoru (Preuss, Ph.D., 2024).

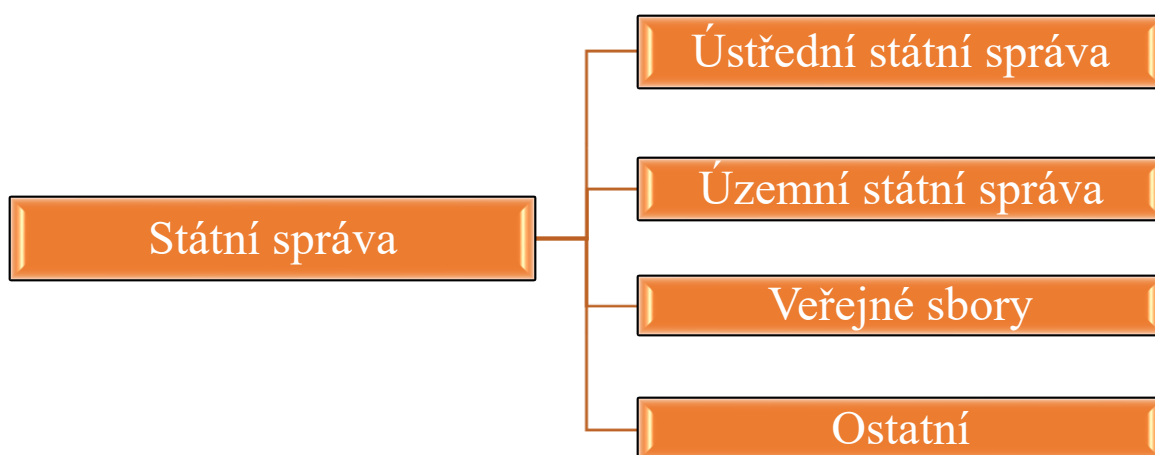
Při analýze veřejné správy se běžně využívá rozdělení na její materiální a formální pojetí (Fuka, 2020). V materiálním pojetí veřejné správy je kladen důraz na její obsah a charakter (Horzinková, Novotný 2010). Tento přístup se zaměřuje zejména na poskytování veřejných služeb. Zahrnuje správní činnosti vykonávané jednotlivými orgány veřejné správy (Fuka, 2020). Naopak formální pojetí se soustředí na subjekty, které vykonávají správní činnosti. Nezohledňují jejich obsah ani povahu (Horzinková, Novotný 2010). Ve formálním pojetí je veřejná správa chápána jako soubor institucí, které poskytují nebo produkují veřejné služby (Fuka, 2020).

Správní činnosti jsou obvykle vykonávány úřadem, kterému je podle zákona svěřena odpovědnost za výkon veřejné správy. Veřejná správa pak působí v rámci veřejného sektoru (Fuka, 2020). Veřejnou správu lze vnímat ze dvou hledisek: prvním z nich se zaměřuje na to, zda veřejnou správu vykonávají orgány státu jako státní správu, nebo zda stát deleguje určité záležitosti na nestátní korporace, které je spravují na základě samosprávy. Druhým úhlem je geografické hledisko, které zahrnuje ústřední, regionální a místní správu. Veřejná správa je tedy chápána jako systém tvořený dvěma hlavními subsystemy: státní správou a samosprávou (Provazníková, 2009).

1.1.1 Státní správa

Státní správa je součástí veřejné správy, uplatňuje státní moc a disponuje vlastními pravomocemi (Káňa, 2007). Podle Horzinkové a Novotného (2008) ve své publikaci *Základy organizace veřejné správy v ČR* je státní správa vnímána jako realizace výkonné moci státu. Stát vykonává státní správu prostřednictvím různých institucí, a to buď přímo nebo s využitím územní samosprávy (Provazníková, 2009). Státní správa je vykonávána přímo státními orgány a správními úřady, které fungují jako organizační složky bez právní subjektivity. Nepřímo ji vykonávají další subjekty veřejné správy jako jsou například kraje a obce, které na základě delegace realizují přenesenou působnost prostřednictvím svých orgánů. (Horzinková, Novotný 2008).

V České republice zajišťuje státní správu stát. Státní správa je pak členěna podle působnosti na ústřední státní správu a územní státní správu. Ústřední, tedy centrální státní správa zahrnuje klíčové instituce jako ministerstva, Generální finanční ředitelství, Českou obchodní inspekce a ČSÚ, který je v kompetenci vlády. Mezi významné představitele ústřední státní správy řadíme prezidenta ČR a vládu. Územní státní správa se dále rozděluje na dvě části: všeobecnou a specializovanou. Specializovanou správu vykonávají dekoncentrované úřady, zatímco všeobecnou správu zajišťují obecní a krajské úřady. Dále sem řadíme úřady vojenských újezdů, veřejné složky jako Policie ČR a Hasičský záchranný sbor ČR a další orgány jako je např. Nejvyšší kontrolní úřad. (Fuka, 2020)

Obrázek 1: Rozdělení státní správy

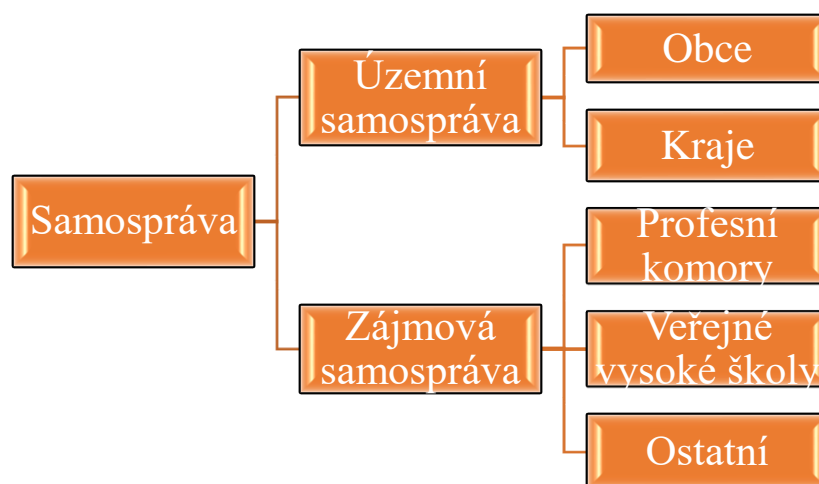
Zdroj: (vlastní zpracování dle Fuka, 2020)

1.1.2 Samospráva

Samospráva představuje projev decentralizace a demokratických principů. Samospráva je oprávněna řídit své záležitosti samostatně, vlastním jménem a za použití svých prostředků, a to v souladu s právními předpisy určených zákonem (Provazníková 2009). V rámci výkonu samosprávy nejsou žádné vztahy nadřízenosti a podřízenosti (Horzinková, Novotný 2010).

Samospráva se dělí na územní samosprávu, kterou v ČR vykonávají obce a kraje a zájmovou samosprávu tvořenou profesními komorami, ostatní samosprávou a veřejnými vysokými školami (Fuka, 2020). Územní samospráva vychází z nezávislosti obcí a krajů, které v rámci svého území nesou odpovědnost za konkrétní úkoly. V čele stojí volená zastupitelstva, která schvalují rozpočet, rozhodují o investicích a vydávají místní vyhlášky (Preuss, Ph.D., 2024). Zájmová samospráva se soustředí na oblasti, které se týkají konkrétních profesí, průmyslových odvětví nebo zájmových skupin. Tyto instituce hájí zájmy svých členů v jednání se státními orgány při vytváření legislativy a při komunikaci s dalšími organizacemi. Příkladem mohou být profesní komory jako je Česká lékařská komora, která hájí zájmy jak jednotlivých lékařů, tak zdravotnictví jako celku (Preuss, Ph.D., 2024).

Z hlediska samosprávy je Česká republika rozdělena na 14 krajů, ve kterých sídlí krajské úřady, a přibližně 6250 obcí, které disponují obecními a městskými úřady, případně magistráty ve statutárních městech (Fuka, 2020). Pojem samospráva zahrnuje tedy 2 oblasti: územní samosprávu a zájmovou samosprávu. V současnosti územní samospráva kromě své agendy zvané samostatná působnost vykonává i některé úkoly státní správy v rámci přenesené působnosti. V ČR je její postavení zakotveno v sedmé hlavě Ústavy a upřesněno příslušnými zákony (Fuka, 2020).

Obrázek 2: Rozdělení samosprávy

Zdroj: (vlastní zpracování dle Horzinková, Novotný 2010)

1.2 Obec

Obec je základní jednotkou územní samosprávy a představuje veřejnoprávní korporaci, která má svůj majetek, práva a povinnosti. Jejím hlavním úkolem je jednat ve prospěch veřejnosti s cílem co nejlépe naplňovat potřeby obyvatel (Fuka, 2020). V právních záležitostech jedná obec svým vlastním jménem a odpovídá za závazky, které z těchto vztahů plynou (zákon č. 128/2000 Sb. o obcích). Každá obec je definována svým vlastním územím, obyvateli, samosprávnými úkoly a názvem, případně také znakem a vlajkou (Káňa, 2007). Území obce je vymezeno jejími hranicemi. Hlavním posláním obce je pečovat o rozvoj svého území a o potřeby obyvatel s cílem chránit veřejný zájem (Vavrochová a Kuš, 2012). Obce nakládají se svým majetkem, který mohou jako právnické osoby nabývat a využívat, avšak pouze s určitými omezeními. Ta vyplývají zejména z toho, že majetek obce je veřejný. Hospodaření obce každý rok kontroluje krajský úřad (Fuka, 2020).

Občanem obce je každý, kdo má na jejím území trvalý pobyt a je občanem České republiky (Fuka, 2020). Občané se zapojují do dění v obci jak přímo – dobrovolnou činností v komisích obecního úřadu, účasti na veřejném zasedání či místním referendu, tak nepřímo prostřednictvím zastupitelů, které si volí v komunálních volbách (Káňa, 2007). Podle §16 v zákoně o obcích občan obce, který dovršil 18 let věku má nárok na tato práva: volit a být volen do obecního zastupitelstva dle příslušného zákona, účastnit se místního referenda, pokud to umožňuje zákon a během jednání zastupitelstva veřejně vyjádřit své názory k projednávajícím otázkám (zákon č. 128/2000 Sb. zákon o obcích).

1.2.1 Druhy obcí

Obce v ČR můžeme rozdělit podle různých kritérií. Prvním z nich je podle počtu obyvatel a druhým z nich je podle rozsahu činností, které vykonávají úřady (Káňa, 2007).

Rozdělení obcí podle počtu obyvatel na:

- Obec,
- Městys,
- Města,
- Statutární města.

Obec – obec tvoří základní jednotku území samosprávy. Při splnění stanovených podmínek může získat status městyse, města nebo statutárního města (Horzinková, Novotný 2010).

Městys – Je typ obce, která se nachází se svou velikostí mezi vesnicí a městem. Dosahuje větších rozměrů, ale neodpovídá stále statutu města (Fuka, 2020). Dříve plnili městysy funkci centra, poskytovali služby okolním vesnicím (Vavrochová a Kuš, 2012). Obec může získat statut městyse, pokud o to požádá a předseda Poslanecké sněmovny ji po projednání s vládou tento statut přizná (Horzinková, Novotný 2010).

Město – Obec s minimálně 3000 obyvateli se může stát městem, pokud o to požádá a předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády tento status schválí (Fuka, 2020).

Statutární město – Statutární města představují specifický typ měst (Fuka, 2020). Zákon umožňuje statutárním městům se rozdělit na jednotlivé části a obvody. Tato možnost není povinná, město se k jejímu využití může rozhodnout až v budoucnu (Káňa, 2007).

Členění dle rozsahu přenesené působnosti na:

- Obce základního typu (s prověřením I. stupně),
- Obce s pověřeným obecním úřadem (s pověřením II. stupně),
- Obce s rozšířenou působností (s pověřením III. stupně) (Vavrochová a Kuš, 2012).

1.2.2 Funkce obce

Funkce plní jak samostatnou, tak přenesenou působnost (Káňa, 2007). V rámci své samostatné působnosti může obec zřizovat právnické osoby i organizační složky. Obec můžou v rámci své samostatné působnosti navzájem spolupracovat (zákon č. 128/2000 Sb. zákon o obcích). V rámci samostatné působnosti spravují své vlastní záležitosti a záležitosti svých obyvatel prostřednictvím volených zástupců (Káňa, 2007). Obce a kraje jsou při výkonu samostatné působnosti odpovědné za podporu celkového rozvoje svého území, zajištění vhodných podmínek pro rozvoj sociálních služeb a naplnění potřeb svých obyvatel (Kuk, 2017). Do samostatné působnosti patří činnosti, které obec vykonává na vlastní odpovědnost a svým jménem. Příkladem takových činností je například schvalování plánu rozvoje obce, rozpočtu obce, zřízení a rušení příspěvkových organizací. Dále má obec pravomoc vydávat obecně závazné vyhlášky, rozhodovat o konání místního referenda, rozhodovat o názvech části obce, ulic a veřejného prostranství (Helánová, 2019). V kompetenci samostatné působnosti je i poskytování finančních prostředků prostřednictvím dotací, zřízení a zrušení obecní policie anebo také rozhodování o tvorbě územního plánu obce a zásad územního rozvoje, schválení jejich návrhu a následně vydání (Kuk, 2017).

V rámci přenesené působnosti obce zajišťují obce státní správu v mezích zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (Káňa, 2007). Na její výkon obdrží obec příspěvek ze státního rozpočtu (Fuka,

2020). Do přenesené působnosti patří činnosti jako například: vydávání povolení k výstavbě, zápis obyvatel do evidence obyvatelstva, řešení přestupků, vedení matrik a matričních knih a příprava územního plánu obce a zásad územního rozvoje kraje (Kuk, 2017). Obyvatelé obcí se s přenesenou působností setkávají hlavně při územních nebo stavebních řízeních. V této oblasti vykonávají státní správu prostřednictvím OÚ a jeho odborů jako je matrika nebo stavební úřad (Helánová, 2019).

1.2.3 Orgány obce

Mezi orgány obce patří:

- Zastupitelstvo obce,
- Rada obce,
- Starosta.

Názvy orgánů se liší v závislosti na typu obce (Fuka, 2020). Níže přehled orgánů dle závislosti na typu obce dle Horzinková, Novotný 2010 a Fuka 2020

- 1) **Městys** – Zastupitelstvo městyse – Rada městyse – Starosta městyse – Úřad městyse – Zvláštní orgán(y) městyse,
- 2) **Město** – Zastupitelstvo města – Rada města – Starosta – Městský úřad – Zvláštní orgán(y) města,
- 3) **Statutární město** – Zastupitelstvo města – Rada města – Primátor – Magistrát – Zvláštní orgány(y) měst.

Zastupitelstvo obce – Zastupitelstvo obce se skládá z členů, kteří jsou voleni v přímých, rovných a všeobecných volbách, při nichž se používá tajné hlasování (Horzinková, Novotný 2010). Počet členů zastupitelstva závisí na počtu obyvatel obce, musí být lichý a pohybovat se v rozmezí od 5–55 členů (Fuka, 2020). Například v obcích s počtem obyvatel do 500 by mělo mít zastupitelstvo mezi 5–15 členy, zatímco v obcích s počtem obyvatel mezi 100 000 do 500 000 by měl být počet členů do zastupitelstva v rozmezí od 15–35 (Kopecký, 2017).

Rada obce – Rada je výkonný orgán obce v samostatné působnosti a odpovídá za svou činnost zastupitelstvu. Skládá se ze starosty, místostarosty a členů, přičemž její počet je mezi 5-11. Pokud má zastupitelstvo méně než 15 členů, rada se nezřizuje a její funkci plní starosta (Fuka, 2020). Jednání rady jsou neveřejné (Horzinková, Novotný 2010).

Starosta obce – Zastupitelstvo obce vybírá starostu z řad svých členů (Kopecký, 2017). Starosta zastupuje obec navenek a má jednoho nebo více místostarostů jako své zástupce (Fuka, 2020). Starosta se souhlasem ředitele krajského úřadu, jmenuje a odvolává tajemníka OÚ.

Starosta svolává zasedání zastupitelstva a rady obce a zpravidla je vede. Také podepisuje zápisy z jejich jednání, a to společně s ověřovateli (zákon č. 128/2000 Sb. zákon o obcích).

Obecní úřad a tajemník – Obecní úřad je orgán obce, který se skládá ze starosty, místostarosty, tajemníka a dalších zaměstnanců, kteří jsou součástí úřadu. Starosta stojí v čele OÚ, ale odpovědnost za plnění úkolů zaměstnavatele má tajemník úřadu. Rada obce může rozdělit činnost OÚ na odbory a oddělení (Horzinková, Novotný 2010).

2 Management rozvoje měst a obcí

V této kapitole se zaměříme na management měst a obcí. Nejprve se zaměříme na základní principy managementu a jeho specifika v oblasti veřejného a soukromého sektoru. Dále se podíváme na územní plánování, které zahrnuje nástroje územního plánování, dokumenty a orgány zodpovědné za rozvoj území. Poté se zaměříme na strategické plánování jako nástroj pro dlouhodobý rozvoj měst a obcí, a nakonec se podíváme na finanční nástroje, které podporují financování a realizaci rozvojových projektů.

Management je složitý proces, který nelze snadno definovat. Existuje mnoho různých definic, z nichž každá vystihuje jen část jeho podstaty (Blažek, 2014). Obecně lze management charakterizovat jako souhrn činností potřebných k zajištění hladkého fungování organizace (Veber, 2009). Tento proces zahrnuje systematické plánování, organizování, vedení a kontrolu jejichž cílem je dosáhnout stanovených cílů organizace. Management se zaměřuje na dosažení stanovených cílů prostřednictvím lidí, a to při využívání vhodných metod, nástrojů a prostředků v rámci určeného období a požadované kvality (Fuka, 2020). Management také zahrnuje řídicí pracovníky – manažery, kteří provádějí manažerské činnosti a zajišťují efektivní fungování organizace (Brodský et al., 2014). V České republice je management převážně spojován se soukromým sektorem. Přesto se některé jeho principy a metody začínají prosazovat i ve veřejné správě. Management vykonává řadu funkcí, mezi které patří rozhodování, plánování, organizování, personalistika, vedení a kontrola (Fuka, 2020).

Rozhodování – je bezpochyby jednou z nejdůležitějších činností, kterou manažeři vykonávají v rámci řízení. Rozhodování lze považovat za samostatné jádro procesu řízení (Veber, 2009). Je klíčovou oblastí manažera. Jde o proces, ve kterém je potřeba vybrat z několika možností s tím, že důsledky tohoto rozhodnutí mohou mít výrazný vliv na fungování organizace (Fuka, 2020).

Plánování – Plánování je prvním krokem, který předchází všem dalším manažerským činnostem, protože zahrnuje stanovení cílů a určení způsobů, jak těchto cílů dosáhnout (Veber, 2009). Tento proces lze popsat několika klíčovými charakteristikami: pomáhá dosahovat stanovených cílů a záměrů, je klíčovou manažerskou funkcí, vztahuje se na všechny činnosti organizace a zajišťuje efektivní realizaci úkolů. Plánování tedy vymezuje směr a prostředky, jakými organizace dosáhne svých cílů (Brodský et al., 2014).

Organizování – je proces zaměřený na uspořádání prvků a jejich činností v rámci systému tak, aby byly efektivně koordinovány a kontrolovány, a tím co nejvíce přispěly k naplnění

stanovených cílů (Veber, 2009). Cílem organizování je efektivně stanovit a zajistit plánované i nezbytné činnosti lidí, které jsou potřebné k dosažení cílů a naplnění požadavků organizace nebo jednotlivých částí (Brodský et al., 2014). Organizování zahrnuje procesy centralizace a decentralizace systému (Fuka, 2020).

Personalistika – zaměřuje se na proces získávání kvalifikovaných zaměstnanců, kteří odpovídají potřebám organizace. Důraz je kladen na jejich začlenění do pracovního prostředí a na rozvoj schopností i dovedností stávajících pracovníků na příslušných pozicích. Nedílnou součástí tohoto procesu je také podpora motivace a stimulace zaměstnanců. Celkově tak personalistika zajišťuje efektivní fungování organizační struktury (Fuka, 2020).

Vedení lidí – je dovednost organizovat, směřovat, motivovat a inspirovat jednotlivce k úspěšnému plnění klíčových úkolů, které vedou k dosažení stanovených cílů. K efektivnímu vedení je zapotřebí, aby vedoucí disponoval schopnostmi, přirozenou autoritou a osobním charismatem (Brodský et al., 2014).

Kontrola – manažeři na všech úrovních řízení využívají kontrolní činnost jako formu zpětné vazby, která jim umožňuje získat přesný přehled o skutečném stavu. Kontrolní procesy lze rozdělit na interní (vnitřní) kontrolu a externí kontrolu (Veber, 2009).

2.1 Management veřejného sektoru

Management veřejného sektoru je chápán spíše jako proces, který zajišťuje podmínky a prostředí potřebné k dosažení stanovených cílů, přičemž je celý systém chápán jako služba občanům (Fuka, 2020).

V České republice stejně jako v celé kontinentální Evropě je však fungování veřejné správy pevně zakotveno v právním rámci a právních předpisech. Management se proto ve veřejné správě lépe uplatňuje v oblastech, které přímo souvisejí s právními normami. S rozvojem uplatňování manažerských principů a metod ve veřejné správě se vymezují přístupy, které tvoří základ pro chápání managementu v této oblasti (Kerlinová a Tomášková, 2014). Jedná se o tyto tři přístupy: Britský přístup, Americký přístup a Evropský přístup (Wright a Nemeč, 2003).

Pro české prostředí veřejné správy je nejvhodnějším přístupem evropský přístup. Evropský přístup je charakterizován převahou centrálního státu a právního systému. Veřejná správa je považována za součást právního rámce státu, kde úkoly státních úředníků vycházejí z jejich podrobné znalosti ústavy, legislativy a správních procesů. Byrokracie a byrokratický způsob řízení jsou úzce spjaté s veřejnou správou v kontinentální Evropě (Kerlinová a Tomášková, 2014).

Ačkoli se názory na veřejnou správu v různých státech kontinentální Evropy liší, existují společné rysy, které ukazují na silnou závislost v legislativě. Veřejná správa je spojena s právními předpisy, má jasně stanovenou hierarchii a povinnosti úředníků a manažerů jsou určeny zákony. Tato závislost na legislativě činí správu rigidní, což může omezovat flexibilitu a inovace (Fuka, 2020).

Existuje spousta rozdílů mezi managementem veřejného sektoru a soukromého sektoru. My si uvedeme jen některé z nich. Prvním z nich je, že organizace se řídí potřebami, které jsou stanoveny politicky, nikoliv na základě poptávky trhu. Tento rozdíl zdůrazňuje absenci ziskového motivu ve veřejných organizacích. Druhým je ziskový motiv, který je klíčový pro hodnocení výkonnosti v soukromém sektoru, nelze ho však aplikovat na veřejné organizace. Tím pádem těmto organizacím chybí jasný systém hodnocení, který by adekvátně měřil jejich efektivitu a účinnost. Manažeři ve veřejném sektoru a soukromém sektoru se liší v hodnotách a rozhodovacím prostředí. Veřejný sektor klade důraz na rovnost a spravedlnost, zatímco soukromý sektor na ziskovost. Rozhodnutí ve veřejné správě musí být veřejná a otevřená zpětné vazbě, zatímco v soukromém sektoru tomu tak není (Wright a Nemeč, 2003).

2.2 Územní plánování

Územní plánování je proces, při němž orgány veřejné správy závazně stanovují, jak bude území využíváno a k jakým účelům bude sloužit. V rámci tohoto procesu se koordinuje, které části území budou určeny pro budoucí výstavbu a které budou naopak chráněny před zástavbou (Kuk, 2013).

Územní plánování má za cíl zajistit, aby stát ve spolupráci s obcemi a kraji efektivně a udržitelně rozvíjel a využíval území naší země. Kromě hospodářských a sociálních potřeb obyvatel je kladen důraz také na ochranu přírody, krajiny a další důležité zájmy. Stát, obce a kraje se snaží podporovat udržitelný rozvoj území tak, aby vyhovoval jak současným, tak budoucím generacím (Kuk, 2013). Územní plánování se uskutečňuje ve veřejném zájmu s cílem chránit krajinu a zachovat rovnováhu mezi veřejnými a soukromými zájmy jak v zastavěných, tak zejména v nezastavěných oblastech (Kročová, 2013).

Územní plánování se zaměřuje na analýzu stávajícího stavu území, vytváření koncepce jeho rozvoje a ochrany, a také na prevenci, zejména ve vztahu ekologickém a přírodním rizikům. Součástí úkolů je rovněž obnova a revitalizace území a hodnocení ekonomické efektivity využívání veřejných prostředků při provádění územních změn (Bártová a Růžička, 2008). Územní plánování vede k vytvoření závazného dokumentu, který vydává orgán veřejné správy. Tyto dokumenty jsou známé jako nástroje územního plánování (Kuk, 2013).

2.2.1 Nástroje územního plánování

Mezi hlavní nástroje územního plánování řadíme: územně plánovací podklady, politika územního rozvoje, územně plánovací dokumentace. Mezi další nástroje pak řadíme: územní rozhodnutí, územní opatření a úprava vztahů v území.

Územně plánovací podklady

Tyto dokumenty se vypracovávají pro území kraje a pro správní obvod úřadu s rozšířenou působností, přičemž jejich hlavním cílem je podpora tvorby územně plánovací dokumentace (Maier, 2012). Skládají se z územně analytických podkladů a územní studie (Bártová a Růžička, 2008).

Územně analytické podklady představují nový nástroj v rámci územního plánování (Bártová a Růžička, 2008). Podle §62 zákona č. 283/2021 Sb. stavebního zákona zahrnují územně analytické podklady zjišťování a hodnocení stavu a vývoje území, omezení pro využití, zjištění plánovaných změn, podmínek pro udržitelný rozvoj a identifikaci problémů, které je třeba řešit v rámci územně plánovací dokumentace (zákon č. 283/2021 Sb. stavební zákon)

V primární oblasti se hodnotí vývoj území a jeho klíčové hodnoty v současném prostředí. Bere se v úvahu střednědobý, a především dlouhodobý horizont (Kročová, 2013).

Územní studie se zpracovává v případě, když je potřeba prověřit nebo posoudit možnosti řešení konkrétních problémů úprav nebo také rozvoj vybraných funkčních systémů v území (Bártová a Růžička, 2008).

2.2.2 Politika územního rozvoje

Politika územního rozvoje představuje strategický dokument, který v daném časovém horizontu stanovuje požadavky na upřesnění úkolů územního plánování v celostátním, přeshraničním a mezinárodním kontextu. Současně stanovuje strategii a hlavní podmínky pro jejich realizaci. Tento dokument je vypracováván pro celé území státu (zákon č. 283/2021 Sb. stavební zákon). Politika územního rozvoje určuje celostátní priority v oblasti územního plánování, které jsou nezbytné pro podporu udržitelného rozvoje. Zároveň vymezuje území s většími požadavky na úpravy, které vyplývají z výrazných hospodářských aktivit nebo vlivů přesahující hranice státu. Dále určuje rozvojové osy a oblasti a vymezuje plochy a koridory s mezinárodním a celosvětovým významem (Kročová, 2013).

2.2.3 Územně plánovací dokumentace

Jde o soubor dokumentů, které stanovují, jak má být určité území využíváno a rozvíjeno. Určuje, zda je možné na daných pozemcích realizovat nové stavby a jakým způsobem mohou být využívány stávající stavby (Hejná, 2021). Územně plánovací dokumentace zahrnuje: zásady územního rozvoje, územní plán a regulační plán.

Zásady územního rozvoje představují nástroj územního plánování, který se vztahuje na celé území kraje a stanovuje, jakým způsobem bude kraj nakládat se svým územím. Při jejich vytváření se zohledňují specifické podmínky daného území, jeho charakteristiky, struktura osídlení, vzhled krajiny a další faktory (Kuk, 2013). Zásady územního rozvoje upřesňují cíle a úkoly územního plánování v souladu s politikou územního rozvoje, stanovují strategii pro jejich realizaci a koordinují územně plánovací činnost obcí. Tyto zásady určují základní principy pro efektivní a hospodárné uspořádání území kraje. (Jihočeský kraj, 2024).

Územní plán se vztahuje na konkrétní obec a určuje hranice zastavěného území, plochy a koridory, stejně jako podmínky pro jejich využití. Tento plán je závazný při schvalování regulačních plánů a při rozhodování v oblasti územního rozvoje. Územní plán je vydán zastupitelstvem obce jako opatření obecné povahy a je zpřístupněn veřejnosti ve formě elektronických dokumentů na webových stránkách obce (Hejná, 2021). Územní plán: a) určuje hranice zastavěného území a stanoví datum a jeho vymezení, b) stanoví hlavní cíle rozvoje

obce, zaměřené na zlepšení jejího stavu a ochranu hodnot, c) určuje, jak budou rozděleny plochy pro různé způsoby využití, včetně ploch pro výstavbu a veřejné prostranství, d) stanoví podmínky pro umístění veřejné infrastruktury a vymezí plochy a koridory pro její rozvoj (zákon č. 283/2021 Sb. stavební zákon).

Územní plán se skládá z výrokové části a odůvodnění. Odůvodnění vysvětluje důvody přijetí výrokové části a poskytuje podklady pro rozhodování zastupitelů. Výroková část se dělí na textovou a grafickou část. Textová část vymezuje územní koncepci, rozdělení ploch (zastavitelné, nezastavitelné, veřejné účely) a podmínky jejich využití, včetně stavby, ochrany přírody a infrastruktury. Grafická část obsahuje výkresy regulovaného území, legendu a kódy pro podmínky výstavby (výška budovy, podlažnost, zastavitelnost apod.) (Lajsek, Ph.D., 2022).

Regulační plán je součástí územního plánu a zaměřuje se na oblasti v zastavěném a zastavitelném území, kde plně nahrazuje územní rozhodnutí. Dále se také vztahuje na pozemky v nezastavěném území. Pokud obec nemá platný územní plán, je regulační plán vypracován pro pozemky v zastavěné oblasti, pro nezastavitelné pozemky (např. lesy, zemědělské plochy, parky a zeleň) a pro pozemky v nezastavěném území. Regulační plán se skládá z textové a grafické části. Textová část vymezuje pravidla pro využívání pozemků s ohledem na ochranu životního prostředí a pro organizaci zástavby na stavebních pozemcích jak plošně, tak i prostorově (Šnajdarová, 2020).

2.2.4 Orgány územního plánování

Podle § 19 zákona č. 283/ 2021 Sb. stavebního zákona vykonávají působnost v oblasti územního plánování vláda a orgány územního plánování, mezi které patří:

- ministerstvo,
- Ministerstvo obrany,
- Úřady územního plánování,
- OÚ, který obdržel potvrzení o splnění kvalifikačních požadavků pro výkon územně plánovací činnosti.

Úřady územního plánování zahrnují ORP a krajské úřady. Dále vykonávají působnost v rámci územního plánování zastupitelstvo obce, zastupitelstvo kraje, rada obce a rada kraje státu (zákon č. 283/2021 Sb. stavební zákon).

2.3 Strategické plánování odsazení

Strategické plánování je proces, který určuje budoucí směřování organizace, stanovuje cíle a zaměření potřebné k dosažení budoucnosti. Zahrnuje stanovení záměrů, které umožní organizaci naplnit její vizi (Moralesová,2023). Tento proces také zahrnuje analýzu specifických příležitostí a hrozeb v externím prostředí a hodnocení interních slabých a silných stránek organizace, což umožňuje vytváření účinných akčních plánů pro budoucí rozvoj (Krchová, 2024).

Strategické plánování je důležité z několika důvodů: definuje jasný směr a stanovuje konkrétní a měřitelné cíle, pomáhá předvídat změny a efektivně na ně reagovat, minimalizuje zbytečné plýtvání zdroji, podporuje informovaná rozhodování, což pomáhá udržet konkurenceschopnost (Moralesová,2023). Cíle a záměry mohou zahrnout širší oblasti jako je celkový rozvoj komunity, ekonomiky nebo území, tak i specifické oblasti, přičemž jejich realizace je klíčová pro dosažení dlouhodobých vizí a pro efektivní přizpůsobení se měnícím podmínkám (Maier, 2012).

Strategický plán je klíčový dokument, který na základě důkladné analýzy obce, vymezuje hlavní směry jejího rozvoje pro stanovené časové období (například 2019-2029). Tento plán stanovuje cíle, priority, konkrétní kroky pro jejich dosažení v klíčových oblastech života obce. Strategický plán slouží jako základ pro sestavení obecního rozpočtu, protože určuje oblasti, na které se bude brát větší důraz (např. výstavba, podpora kulturních akcí nebo ochrana životního prostředí). Strategický plán je nezbytný při podávání žádostí o dotační tituly, protože obec bez vypracovaného plánu nemůže žádat o některé finanční podpory (Oficiální stránky obce Horní Kruty, 2024).

Strategický plán by měl splňovat několik klíčových kritérií: Měl by být dlouhodobý, tedy plánovaný minimálně na období čtyř let, systematický (měl by zahrnovat všechny klíčové oblasti). Zároveň musí být selektivní, tedy určovat priority, které jsou dále podrobně rozpracovány. Musí být provázaný, aby zajistil návaznost mezi navrženými opatřeními a jejich dopadem na cílové skupiny. Současně by měl být soustavný a měl by umožňovat pravidelné přezkoumávání a úpravy. Plán by měl být otevřený a reagovat na potřeby a podněty občanů. V neposlední řadě je zásadní jeho reálnost, která zajišťuje, že navržená opatření jsou uskutečnitelná (MČ Praha 8, 2021).

Strategický plán by měl zahrnovat:

- Provedení strategické analýzy a syntézy,
- Vytvoření strategie pro dosažení stanovených cílů,
- Návrh implementačních opatření v podobě programů podporujících realizaci strategie,
- Návrh systému hodnocení, který zahrnuje určení indikátoru pro sledování a vyhodnocování pokroku (Krbová, 2017).

Struktura strategických dokumentů ve veřejné správě zahrnuje dvě hlavní části. První z nich je analytická část, která zahrnuje socioekonomickou analýzu a SWOOT analýzu. Druhou část tvoří návrhová/ strategická část. **Socioekonomická analýza** se skládá ze dvou kroků, a to: sběru a vytváření databáze dat a jejich následné analýzy. Jejím cílem je poskytnout přesný obraz situace, který poslouží jako podklad pro provedení SWOOT analýzy (Krbová, 2017).

SWOOT analýza je důležitý nástroj, který firmám pomáhá zkoumat jejich interní a externí prostředí. Tato analýza umožňuje rozpoznat silné stránky (Strengths), slabé stránky (Weaknesses), příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats), které se týkají konkrétního projektu nebo obchodní oblasti (Soldán, 2023). Cílem je prozkoumat aktuální a předpokládaný stav, vymezit klíčové oblasti rozvoje a určit způsoby, jak dosáhnout stanovených cílů (Krbová, 2017). Níže můžeme vidět SWOOT analýzu.

Tabulka 1: SWOOT analýza

Pomocné dosažené cíle		Škodlivé dosažené cíle
Vnitřní původ (atributy organizace)	Silné stránky	Slabé stránky
	S	W
	Strengths	Weaknesses
Vnější původ (atributy prostředí)	Příležitosti	Hrozby
	O	T
	Opportunities	Threats

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Generali Česká pojišťovna, 2022)

Do návrhové části je pak důležité zapojit širší veřejnost včetně hlavních aktérů rozvoje obce, města nebo regionu a využít inovativní přístupy jako je brainstorming. Návrhová část se zaměřuje na definování klíčových oblastí rozvoje. Její podoba se liší v závislosti na typu programového dokumentu. Zahrnuje rozvojové předpoklady, identifikaci problémů,

rozvojovou strategií, která se dělí dále na globální cíl, specifické cíle, priority a konkrétní opatření.

Závěrečným krokem strategického řízení je implementace strategie. Vzhledem ke složitosti systému veřejné správy byla vytvořena Metodická příručka veřejných strategií, která slouží jako návod pro zpracování strategií ve veřejném sektoru. Obsahuje zásady strategického plánování a podrobný popis procesu tvorby strategií (Krbová, 2017).

2.4 Finanční nástroje plánování

Finanční plánování je proces, který obcím a městům umožňuje zajistit finanční prostředky potřebné pro realizaci svých cílů a projektů. Důležitou součástí je volba finančních nástrojů. Finanční nástroje lze rozdělit podle několika kritérií. První členění zahrnuje veřejné a soukromé zdroje. Veřejné finanční prostředky se dále dělí na národní prostředky a prostředky poskytované z rozpočtu EU. V rámci národních veřejných financí lze rozlišit prostředky pocházející ze státního rozpočtu, rozpočtů krajů a případně také z rozpočtů jednotlivých obcí (Žítek a Klímová, 2008).

Součástí finančních nástrojů pro regionální rozvoj jsou podpůrné programy, které slouží jako nástroje financování rozvojových aktivit v regionech. Tyto podpůrné programy lze rozdělit na dvě hlavní kategorie: první z nich zahrnuje národní programy financované z veřejných prostředků na národní úrovni, které podporují regionální politiku, a druhou skupinu tvoří programy, které jsou financovány nebo spolufinancovány v rámci kohezní politiky EU. Tyto programy hrají klíčovou roli při podpoře regionálního rozvoje a realizaci strategických projektů na místní a Evropské úrovni (Žítek a Klímová, 2008).

Finanční nástroje lze běžně rozlišit podle jejich formy. V současné době se poskytované podpory projevují v těchto formách:

- Dotace (které jsou poskytovány s ohledem na princip adicionality),
- Úhrady úroků z bankovních úvěrů v plné nebo částečné výši,
- Poskytování půjček bez úroků nebo s nízkým úrokem,
- Státní záruky pro bankovní úvěry (Žítek a Klímová, 2008).

3 Koncept Smart City

V této kapitole se zaměříme na definici pojmu Smart City, jeho význam a základní charakteristiky. Podrobně rozebereme čtyři úrovně a tři pilíře konceptu Smart City. Následně se budeme věnovat strategickému dokumentu Smart City, jeho obsahu, struktuře a hlavním cílům, přičemž zdůrazníme jeho význam pro efektivní rozvoj a řízení chytrých měst.

3.1 Smart City

Definice chytrého města je složitá, neboť zahrnuje širokou škálu technologií, které ovlivňují místní komunitu, životní prostředí a zdraví (Garlík, 2020). Inteligentní město klade důraz na široké uplatnění informačních a komunikačních technologií, které se stávají klíčovým nástrojem pro podporu udržitelného rozvoje a zvyšování kvality života obyvatel (Picon, 2015). Město lze považovat za „chytré“, pokud investice do lidského a sociálního kapitálu a komunikační infrastruktury podporují udržitelný ekonomický rozvoj a vysokou kvalitu života. Tento koncept je dynamický a neexistuje žádná definitivní definice či konečný cíl. Jde o proces, kdy města postupně zlepšují svou odolnost a schopnost reagovat na nové výzvy (Garlík, 2020).

Pojem chytré město vychází z anglického označení „Smart city“, přičemž slovo „Smart“ může znamenat chytrý, moudrý či elegantní (Nevima et al., 202). Tento pojem označuje oblast, kde digitální technologie, informační a komunikační systémy přispívají ke zlepšení kvality života. Tato města se zaměřují na využívání obnovitelných zdrojů, zefektivnění spotřeby energie, ekologické inovace a technologie, ale také na zlepšení dopravy, sdílení dat a vytváření veřejných sítí (Hromková, 2024).

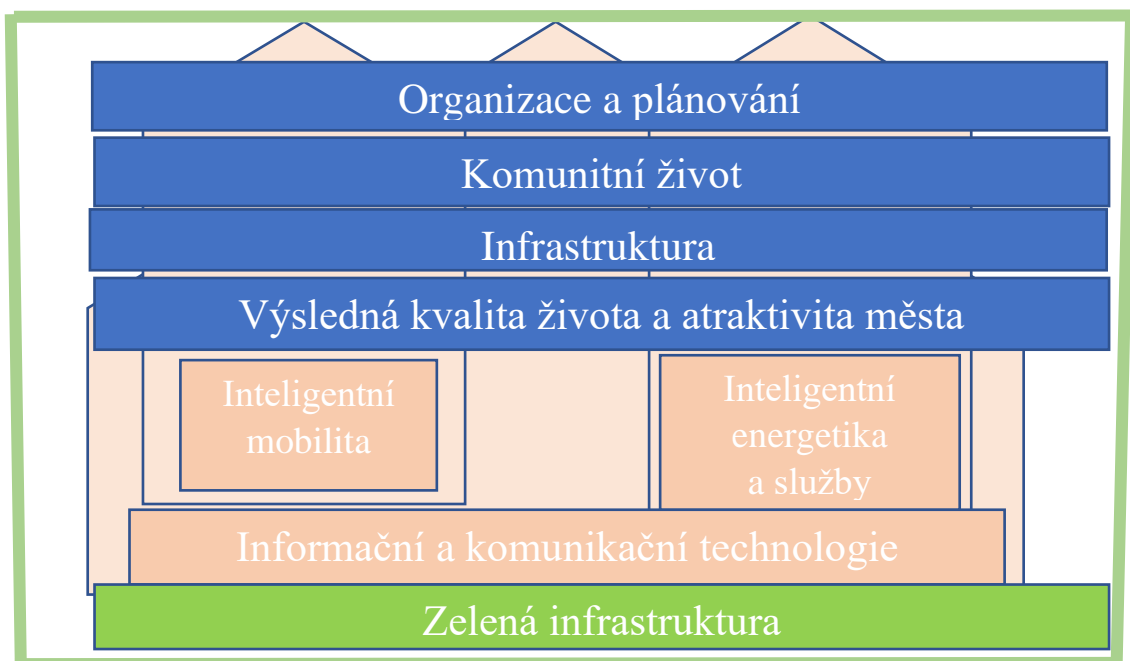
Koncept Smart Cities představuje strategické řízení města, jehož hlavním cílem je zlepšení kvality života obyvatel. Klíčovou roli v tomto procesu hrají moderní technologie, které nejen zvyšují úroveň života, ale také pomáhají dosahovat ekonomických a sociálních cílů města. Důležitým prvkem je propojení různých oblastí městského fungování jako jsou doprava, logistika, bezpečnost, energetika nebo správa budov, čímž se zlepšuje efektivita a celkový chod města (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018).

Města tohoto typu implementují technologie pro efektivní správu, udržitelný rozvoj a minimalizaci negativních důsledků urbanizace. Změny se nejvíce projevují v oblastech dopravy a energetiky, ale také ve zlepšení městské správy (Hromková, 2024). Tento přístup zároveň klade důraz na co nejefektivnější využití moderních technologií k propojení jednotlivých městských sektorů, což podporuje vzájemnou spolupráci a vytváří přidanou

hodnotu napříč klíčovými oblastmi. Díky tomu dochází k optimalizaci energetické náročnosti a ke zlepšení kvality života obyvatel (Svítek a Postránecký, 2018).

Chytré město je také o spolupráci mezi různými aktéry na místní úrovni, včetně veřejného sektoru, podniků, akademických institucí, neziskových organizací a obyvatel, kteří mají možnost se podílet na rozhodování o rozvoji svého města (Hromková, 2024). Koncept Smart Cities tak usiluje o vyvážení technických a sociálních aspektů městského řízení a o harmonizace „šedé“ a „zelené“ infrastruktury, čímž se stává udržitelným a inovativním modelem rozvoje reagujícím na skutečné potřeby společnosti (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018). Klíčovým principem Smart Cities je zajištění rovného přístupu k veřejným službám a dalším oblastem pro všechny obyvatele, včetně seniorů, rodičů, podnikatelů a osob se zdravotním postižením. Jedním z hlavních faktorů této koncepce je digitalizace (Hromková, 2024).

Aplikace chytrých měst lze rozdělit do dvou kategorií – cílové a druhové. Cílové aplikace se zaměřují na optimalizaci spotřeby energie, zlepšení kvality ovzduší, snižování hlukové zátěže či regulace dopravy s cílem zvýšit celkovou efektivitu a udržitelnost městského prostředí. Naopak druhové aplikace se zaměřují na podporu identity dané lokality a její urbanistické struktury, přičemž zohledňují historické, kulturní, ekologické i estetické aspekty daného místa. Získané poznatky lze aplikovat i na různé velikostní typy územních celků, jako jsou chytré obce, vesnice či regiony (Svítek a Postránecký, 2018).

Obrázek 3: Koncept Smart City

Zdroj:(vlastní zpracování dle Slavík, 2017)

Zavádění konceptu Smart Cities probíhá ve dvou hlavních rovinách:

- **Strategický dokument**, který určuje směr, cíle a systémový rámec rozvoje Smart Cities. Obvykle navazuje na již existující strategické dokumenty města a je s nimi úzce provázán, zejména se strategickým plánem, a to prostřednictvím něj i s územním plánem.
- **Konkrétní rozvojové projekty**, které tento koncept uvádějí do praxe. Při implementaci moderních technologií mohou mít buď výzkumný a vývojový charakter, kdy testují dosud nehotová řešení v městském prostředí jako „živé laboratoře“ nebo investiční charakter, což zahrnuje nákup a zavádění již plně ověřených technologií.

Tato metodika se přiměřeně věnuje oběma oblastem (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018).

3.2 Základní principy konceptu Smart City

Čtyři úrovně konceptu

- **Organizace** – zaměřuje se na efektivní řízení a systémové uspořádání správy města s důrazem na jeho udržitelný rozvoj,
- **Komunita** – klade důraz na posilování komunitního života a aktivní zapojení jednotlivců do městského dění a rozhodovacích procesů, čímž podporují soudržnost a participace obyvatel,
- **Infrastruktura** – zahrnuje městskou mobilitu, energetiku a další služby, které jsou vzájemně propojené a odporované informačními a komunikačními technologiemi: tato „šedá“ infrastruktura je integrována do „zelené“ infrastruktury města. Klade důraz na provázanost zaváděných technologií a dlouhodobý koncepční přístup k rozvoji městské infrastruktury,
- **Výsledná kvalita života a atraktivita města** – představuje hlavní cíl konceptu Smart Cities, kterého je dosahováno prostřednictvím uvedených principů a opatření (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018).

Tři pilíře konceptu Smart Cities

- Inteligentní mobilita,
- Inteligentní energetika a služby,
- Informační a komunikační technologie (Slavík, 2017).

Inteligentní mobilita

Tento pilíř se zaměřuje na efektivní řízení a regulaci dopravy ve městě, včetně cyklistiky a parkování s využitím dopravní telematiky, administrativních opatření a strategického rozvoje dopravní infrastruktury. Klíčovým nástrojem je evropská metodika Plánů udržitelné městské mobility, která podporuje rozvoj atraktivní a pohodlné veřejné dopravy jako plnohodnotné alternativy k individuální automobilové dopravě. Důležitou součástí je také podpora ekologických pohonů v osobní i veřejné dopravě, například rozšiřování elektrifikované MHD, budování dobíjecích stanic pro elektromobily a rozvoj systémů sdílení elektrických vozidel. Pro dosažení udržitelné mobility je nezbytné zajistit vyvážený rozvoj všech jejích složek, včetně efektivního řízení dopravy s ohledem na potřeby složek IZS, nouzových služeb a městských provozů jako je veřejná doprava či svoz odpadu. Veřejné služby tvoří specifickou část motorové mobility, která se částečně překrývá s individuální a nákladní dopravou. Regulace městské dopravy by neměla jen snižovat dopravní zátěž, ale i nabízet alternativy, například kvalitní veřejnou dopravu a nízkoemisní vozidla (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018).

Inteligentní energetika a služby

Inteligentní energetika se soustředí na integraci obnovitelných zdrojů energie a kombinovanou výrobu elektřiny a tepla do městských energetických systémů s cílem zajistit jejich bezpečné propojení. Dále zahrnuje aplikaci technologií chytrých sítí (smart grid) v rozvodných sítích měst a regionů včetně chytrých mikro sítí pro specifické potřeby. K tomu patří i optimalizované řízení městských služeb zaměřené na efektivní spotřebu energie a přírodních zdrojů jako jsou úsporné veřejné osvětlení, efektivní nakládání s odpady a šetrné hospodaření s vodními zdroji (Slavík, 2017).

Informační a komunikační technologie

Informační a komunikační technologie (ICT) hrají klíčovou roli nejen v infrastruktuře městského života, ale také v samotném řízení města. Kromě zmíněného využití ICT v oblasti mobility sem spadají například: systémy pro efektivní komunikaci mezi vedením města a jeho občany, včetně různých aplikací, které poskytují informace pro obyvatele a návštěvníky, inteligentní řízení veřejného osvětlení a dalších městských služeb, zaměřených na optimalizaci spotřeby energií a vody, pokročilé monitorovací a bezpečnostní systémy chránící majetek a občany města, zahrnující požární signalizaci a monitoring životního prostředí, systémy pro včasnou detekci a diagnostiku poruch v městské infrastruktuře, které umožňují rychlé reakce

na problémy informační systémy zaměřené na monitorování a ochranu vážně nemocných nebo zdravotně postižených občanů aj. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018).

3.3 Zelená infrastruktura Smart Cities

Zelená infrastruktura města je klíčovým prvkem městského prostoru. Zahrnuje propustné plochy, městskou zeleň a vodní prvky, včetně retenčních a akumulčních oblastí. Spolu s „šedou“ infrastrukturou budov a technologií vytváří nezbytný rámec pro život ve městě. K jejímu rozvoji přispívají územní studie, koncepční dokumenty, územní a regulační plány i konkrétní projekty. Jejich koordinaci obvykle zajišťuje městský architekt, pokud tato funkce ve městě existuje. Přínosy městské zeleně pro obyvatele se někdy označují jako ekosystémové funkce vegetace (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018).

Tyto přínosy lze rozdělit do několika kategorií:

- **Urbanistický přínos** – pro zdravé městské prostředí je nezbytné zajistit dostatek veřejné zeleně, parků a dalších přírodních prvků v poměru k počtu obyvatel. Na základě zkušeností a obecných zásad lze určit odpovídající rozsah městské vegetace s ohledem na hustotu osídlení a funkční využití území (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018),
- **Architektonický přínos** – estetická kvalita městského prostředí hraje klíčovou roli v utváření příjemného života ve městě, což je jedním z hlavních cílů konceptu Smart Cities. Významný vliv na celkový vizuální dojem má krajinářská úprava veřejných prostranství, včetně okolí veřejných i soukromých budov (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018),
- **Klimatický přínos** – zahrnuje zejména ochlazování měst, která se v horkém počasí chovají jako tepelná centra. Během fotosyntézy totiž rostliny spotřebovávají nejen sluneční energii, ale také značné množství tepla. Naši předci věděli, že výsadba košatých líp na určitých místech přináší výhody a z vlastní zkušenosti víme, že pod stromem je v parných dnech mnohem příjemněji než pod slunečником (Slavík, 2017),
- **Ekologický přínos** – správné plánování městské vegetace je klíčové pro udržení stability a harmonie mezi rostlinnými a živočišnými druhy v dané oblasti. Pokud dojde k narušení této rovnováhy, může to negativně ovlivnit život ve městě, například vést k nadměrnému šíření některých druhů rostlin a živočichů. O přínosech městské vegetace existují i určité mylné představy. Často se například předpokládá, že zeleň výrazně snižuje hloučnost (Slavík, 2017).

3.3.1 Propojení zelené infrastruktury a pilířů konceptu Smart City

Jak je zřejmé, zelená infrastruktura a koncept chytrých měst jsou úzce propojené a vzájemně se doplňují. Městská zeleň hraje klíčovou roli v poskytování ekosystémových služeb, které přispívají k zdravému a příjemnému životnímu prostředí. Kromě ekologických benefitů má také významný estetický přínos, čímž napomáhá ke zlepšení kvality života ve městě. Mezi zelenou infrastrukturou města a jednotlivými pilíři Smart City existují úzké souvislosti, které se mohou vzájemně ovlivňovat oběma směry (Slavík, 2017).

a) Zelená infrastruktura a inteligentní mobilita

Jde především o rozvoj cyklistické a pěší dopravy jako klíčových složek inteligentní mobility, který se neobejde bez zelených koridorů. Při plánování městského rozvoje a zlepšování jeho podmínek lze stanovit konkrétní požadavky na zeleň. Ta zároveň představuje nejen esteticky příjemný, ale i funkční prvek dopravní infrastruktury, který přispívá k bezpečnějšímu a uživatelsky přívětivějšímu městskému prostředí. Příkladem jsou zatravněná tramvajová kolejiště nebo protihlukové stěny a valy u hlavních komunikací (Slavík, 2017).

b) Zelená infrastruktura a inteligentní energetika a služby

V tomto případě lze jako příklad uvést využití vegetace, která ochlazuje budovu. V horkých dnech může tato zeleň přispět k úspoře energie potřebné pro klimatizaci. Mezi městskou zelení a chytrým veřejným osvětlením existuje zásadní souvislost. Veřejné osvětlení je klíčovým prvkem pro správné fungování chytrého města. Přesto může narušování nočního klidu negativně ovlivnit městskou zeleň (Slavík, 2017).

c) Zelená infrastruktura a informační a komunikační technologie

Informační a komunikační technologie mají velký potenciál pro zlepšení údržby městské zeleně a řady dalších činností. Mohou také výrazně podpořit efektivní správu zelených ploch tím, že umožní městským a obecním orgánům přijímat včasná a správná rozhodnutí a rychle reagovat na potřeby spojené s její údržbou a rozvojem (Slavík, 2017).

3.4 Klíčové kroky k vytvoření Smart City

Koncept Smart city je zakotven ve strategických dokumentech města, které obvykle obsahují různé rozvojové a plánovací materiály. Může jít o územní plány, dopravní strategie nebo také o specializované studie. Pro efektivní zavádění Smart city přístupu je vhodné vytvořit samostatný strategický dokument, který sjednotí existující plány a zaplní případné mezery.

Naplnění strategie zajišťují konkrétní projekty, například inteligentní osvětlení, využití obnovitelných zdrojů nebo elektromobilita ve veřejné dopravě. Tyto projekty nevznikají

samostatně, ale jsou součástí širšího plánovacího procesu. Jejich průběžné vyhodnocování umožňuje aktualizaci strategií a rozvoj nových opatření (Slavík, 2017).

3.4.1 Strategický dokument

Strategický dokument pro Smart city se skládá z několika klíčových oblastí: a) specifikace města či regionu, kterého se strategie týká spolu s obecným popisem konceptu smart city, b) posouzení aktuální situace města, identifikace problémů a klíčových oblastí, přičemž se využívají různé analytické metody a nástroje, c) Hodnocení připravovaných projektů z hlediska jejich souladu s cíli Smart city, d) návrh nových projektů vycházející z podnětů a identifikace potřeb, e) určení dostupných finančních zdrojů včetně možností dotací, bankovních půjček a spolupráce veřejného a soukromého sektoru, f) realizační plán určující harmonogram, odpovědnosti a organizační kroky k implementaci strategie (Slavík, 2017).

Strategie Smart Cities:

- Určuje směr a cíl rozvoje na základě aktuální situace a potřeb města či regionu,
- Poskytuje strukturu a systém pro stávající i připravované projekty,
- Identifikuje mezery mezi projekty a určuje jejich vzájemné vztahy a nároky na zdroje,
- Definuje finanční zdroje potřebné k realizaci projektů,
- Stanovuje odpovědné osoby a časový rámec pro realizaci a monitorování strategie (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018).

Monitoring a evaluace strategie a akčního plánu

Je nutné průběžně vyhodnocovat implementaci strategie a její propojení s dalšími strategickými dokumenty, což může vést k jejím úpravám (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018).

4 Analýza míry implementace konceptu Smart City ve městech a obcích vybraného regionu

4.1 Cíl a metodika výzkumu

Cílem této bakalářské práce je vyhodnotit míru implementace konceptu Smart City ve městech a obcích vybraného regionu.

Výzkum se zaměří na vyhodnocení řízení a dopadů projektů spadajících do konceptu Smart City v různých velikostních kategoriích měst a obcí vybraného regionu. K dosažení stanoveného cíle budou využity různé výzkumné metody a nástroje, přičemž hlavní pozornost bude věnována výběru relevantních indikátorů, které budou sloužit k hodnocení rozsahu a úspěšnosti implementace tohoto konceptu. Na základě stanoveného cíle práce a poznatků získaných z teoretické části byly stanoveny následující výzkumné otázky:

- 1) Jakým způsobem lze vyhodnotit míru implementace prostředí českých měst ?
- 2) Jaká je míra implementace konceptu Smart City ve městech Pardubického kraje ?

Ještě, než budou vybrány konkrétní indikátory, zaměříme se na Metodiku hodnocení udržitelných chytrých měst ministerstva pro místní rozvoj, která nám poskytne přehled pro výběr indikátorů zaměřených například na efektivní vládnutí, plánování anebo také na sociálně – ekonomické faktory, které jsou zásadní pro hodnocení implementace konceptu Smart City. Dále se zaměříme na metodiku CityKeys, která zahrnuje indikátory jako jsou lidé, planeta, prosperita, vláda a propagace.

Na základě podrobného prostudování těchto metodik vybereme vhodné indikátory, které budou použity pro hodnocení konkrétních ORP. Tento výběr bude použit pro hodnocení implementace konceptu Smart City ve vybraných ORP Pardubického kraje, a to Svitavy, Pardubice, Ústí nad Orlicí a Chrudim. Vyhodnocení jednotlivých ORP bude následně porovnáno a tím získáme jasnou představu o míře implementace Smart City v těchto lokalitách. Na závěr budou na základě výsledků formulována doporučení a závěry, které se budou týkat zlepšení implementace konceptu Smart City v jednotlivých ORP.

4.2 Metodika hodnocení udržitelných

Tato metodika Ministerstva pro místní rozvoj se zaměřuje na hlavní principy koncepce Smart City a vysvětluje proces tvorby cílů. Klíčovým prvkem je sada indikátorů pro hodnocení udržitelnosti, inovativnosti a technologického rozvoje měst a obcí. Metodika vymezuje devět

klíčových oblastí pro rozvoj chytrých měst: efektivní vládnutí, inteligentní plánování území, mobilita, zkvalitňování veřejných budov, inovativní energetika, zdraví a místní komunity, zdravé životní prostředí, sociálně – ekonomická oblast a ICT infrastruktura. Pro každou oblast jsou stanoveny cíle a indikátory měření. Metodika obsahuje i doporučení pro implementaci a hodnocení včetně podmínek pro dosažení cíle, které je třeba splnit než lze indikátor efektivně sledovat (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Jednou z klíčových oblastí je efektivní vládnutí, které se zaměřuje na hodnocení udržitelnosti měst, dopady projektů a spolupráci s místními aktéry. Město by mělo mít definovanou jasnou vizi, kterou aktivně realizuje ve svých činnostech. Klíčová je efektivní komunikace a výměna informací, a to jak uvnitř městského úřadu, tak mezi úřadem a občany, kteří nevyužívají moderní technologie a nabízí jim alternativní způsoby přístupu k informacím, zároveň podporuje jejich digitální gramotnost a dostupnost internetu (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Inteligentní plánování území se zaměřuje na veřejnou infrastrukturu města, která odpovídá jeho významu a umístění v sídelní struktuře. Město využívá územní plánování k řešení problémů a spolupracuje s okolními obcemi. Cílem je vytvořit atraktivní prostředí ve kterém se budou obyvatelé cítit spjatí se svým městem. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Mobilita v tomto kontextu zahrnuje veškerý pohyb lidí a přepravu věcí bez ohledu na typ dopravního prostředku. Zahrnuje jak motorovou, tak nemotorovou dopravu včetně ekologických forem jako je cyklistika či chůze (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Zkvalitňování veřejných budov jako jsou veřejné budovy hrají ve městě klíčovou roli, protože poskytují důležité služby a podporují komunitní život. Chytré město dbá na jejich kvalitní architekturu, strategické umístění a dostupnost pro všechny obyvatele. Efektivní správa těchto budov zahrnuje nejen investice, ale i jejich provoz a údržbu. Inteligentní budovy pak využívají moderní technologie k naplnění vysokých standardů kvality a zlepšení městského prostředí (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Inovativní energetika se zaměřuje na udržitelný rozvoj komunální energetiky, zahrnující výrobu, distribuci, uchování a využívání energie s důrazem na efektivní řízení zdrojů, včetně vody. Propojuje energetiku s ochranou životního prostředí, mobilitou a moderními technologiemi (ICT). Klíčové prvky zahrnují snižování spotřeby a emisí, flexibilní dodávky podle poptávky, využívání obnovitelných zdrojů, zapojení soukromého sektoru a decentralizaci výroby. Důležitým aspektem je i efektivní hospodaření s vodou (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Zdraví a komunita jsou zásadní pro spokojený život. Města by měla podporovat inkluzi a dostupnost služeb, aby předešla sociálním problémům. Klíčová je sociální práce pomáhající lidem k soběstačnosti. Moderní technologie usnadňují komunikaci a zapojení obyvatelstva do komunitního života. Kulturní a sportovní aktivity posilují vztahy přesně jako modernizace zdravotních a sociálních služeb zvyšuje kvalitu života (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Zdravé životní prostředí je klíčovým prvkem udržitelného města. Snižování ekologické zátěže pomáhá chránit ekosystémy i lidské zdraví, což by bez promyšlené enviromentální politiky nebylo možné. Udržitelnost spočívá v šetrném využívání zdrojů a snižování závislosti na fosilních palivech v dopravě, energetice, bydlení a potravinové produkci. Inovace umožňují zachovat nebo zlepšit kvalitu života při menších dopadech na životní prostředí, což lze sledovat pomocí moderních indikátorů. Kvalitní enviromentální politika chrání nejen přírodu, ale přináší i ekonomické příležitosti. Klíčová je taky informovanost veřejnosti, aby se ekologické myšlení stalo přirozenou součástí každodenního života (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Sociálně – ekonomická oblast zahrnuje ekonomický růst založený na inovacích, podnikavosti a kvalitní infrastruktuře. Podpora udržitelnosti a chytrých řešení přináší nové příležitosti. Přejít od lineární k cirkulární politice zvyšuje efektivitu a snižuje odpad, čímž zlepšuje kvalitu života. Klíčová je i bytová politika, která pomáhá předcházet sociálním a ekonomickým problémům jako jsou nerovnosti a bezdomovectví (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019). Fungující a spolehlivá ICT infrastruktura je nezbytným základem pro chytré město, jelikož umožňuje realizaci technologických i organizačních inovací. Proto je důležité průběžně sledovat její kvalitu a rozvoj. ICT zahrnuje nejen hardware a software, ale také úroveň uživatelských znalostí (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

4.3 CityKeys – indikátory pro Smart City

CityKeys je projekt financovaný Evropskou komisí, jehož cílem je vytvořit jednotný a ověřený rámec pro hodnocení výkonnosti chytrých měst. Tento rámec pomáhá městům porovnávat a sledovat pokrok při zavádění chytrých technologií. Projekt se zaměřuje na sběr a vyhodnocování dat pomocí klíčových ukazatelů výkonnosti, které vznikly ve spolupráci s více než 50 evropskými městy a navazují na předchozí iniciativy. CityKeys podporuje transparentnost, otevřenost dat a testuje své přístupy v praxi. Výsledkem je nástroj, který městům pomáhá nejen měřit efektivitu projektů, ale i hledat nové příležitosti a směřovat budoucí rozvoj (Bosh et al., 2017).

Metodika se zaměřuje na pět klíčových oblastí, které reflektují různé aspekty rozvoje chytrých měst:

- 1) Lidé (People) – tato oblast se zaměřuje na kvalitu života obyvatel města – jejich zdraví, digitální gramotnost, zapojení do veřejného života a přístup ke službám. Hodnotí se například podpora zdravého životního stylu, ochrana osobních údajů nebo flexibilita doručovacích služeb
- 2) Planeta (Planet) – oblast „Planeta“ se soustředí na ekologickou udržitelnost města. Sleduje například spotřebu energie a surovin, využití brownfieldů nebo míru místní produkce potravin. Cílem je ochrana přírodních zdrojů a snižování negativního dopadu měst na životní prostředí
- 3) Prosperita (Prosperity) – tato oblast hodnotí ekonomický rozvoj a inovace. Sleduje například přítomnost inovačních center, podíl certifikovaných firem nebo úroveň otevřených dat. Důraz je kladen na podporu podnikání a technologický pokrok
- 4) Vládnutí (Governance) – v rámci vládnutí se hodnotí efektivita a transparentnost městské správy, zejména v oblasti chytré politiky. Indikátory zahrnují například existenci politiky chytrého města nebo úroveň participace veřejnosti na rozhodování
- 5) Šíření (Propagation) – tato oblast měří schopnost města sdílet úspěšné přístupy s ostatními. Hodnotí se spolupráce mezi městy, přenositelnost řešení a podpora osvědčených postupů (Bosh et al., 2017).

CITYkeys rozlišuje pět typů indikátorů podle fází projektu, a to vstupní indikátor – ten měří potřebné zdroje, například finanční či materiální zdroje – pro zahájení aktivit, dále procesní indikátory, ty sledují, zda se plánované činnosti skutečně uskutečnily, jako třeba počet školení nebo pracovních setkání. Dalším typem je výstupní indikátor, který hodnotí konkrétní výstupy, například kolik chytrých měřičů bylo nainstalováno, předposledním je indikátor výsledku, ten se zaměřuje na dosažené změny v chování nebo spokojenosti, např. zlepšení dostupnosti služeb nebo kvality dopravy. Posledním je indikátor dopadu, ten sleduje dlouhodobé výsledky jako je snížení emisí nebo zlepšení kvality života obyvatel (Bosh et al., 2017).

5 Analýza míry implementace konceptu Smart City ve vybraných ORP Pardubického kraje

Na základě předchozích kapitol, které se zaměřovaly na metodiky konceptu Smart City jako jsou Metodika hodnocení udržitelných chytrých měst Ministerstva pro místní rozvoj ČR a metodika CityKeys, jsem pro analýzu míry implementace konceptu Smart City ve vybraných ORP Pardubického kraje vybrala následující oblasti: efektivní vládnutí, inteligentní plánování území, sociálně ekonomická oblast. Dále jsem zahrнула oblasti z metodiky CityKeys, které zahrnují oblasti jako je planeta, lidé, prosperita, vládnutí a propagace.

Tyto oblasti budou aplikovány na analýzu míry implementace konceptu Smart City v obcích s rozšířenou působností (ORP) Pardubického kraje, konkrétně na města Svitavy, Pardubice, Chrudim, Ústí nad Orlicí, které byly vybrány pro hodnocení implementace metodik Smart City v praxi.

5.1 Svitavy

Svitavy jsou městem v Pardubickém kraji, nacházejícím se v okrese Svitavy, přibližně 59 km severozápadně od Olomouce. Město má přibližně 17 tisíc obyvatel a patří do Mikroregionu Svitavsko (Atlaso.cz, 2024). Město Svitavy plní úkoly přenesené působnosti pro 28 obcí, které jsou součástí jeho správního obvodu obce s rozšířenou působností (Město Svitavy, 2023).

Strategický plán rozvoje města Svitavy na období 2023–2033 je klíčovým koncepčním dokumentem, který stanovuje hlavní směry rozvoje města v nadcházejících deseti letech. Tento dokument vznikl v letech 2022 a 2023 za úzké spolupráce vedení města, vedoucích odborů a oddělení i odborné veřejnosti (Město Svitavy, 2023).

Jeho hlavním cílem je efektivní koordinace veřejných i soukromých aktivit v oblasti investic, sociální politiky, ekonomiky, kultury, vzdělávání a ekologie, a to tak, aby město Svitavy i nadále fungovalo jako moderní a dobře spravovaný celek. Plán vymezuje strategické cíle a prostředky, které mají zajistit harmonický rozvoj města, podporovat spokojenost a hrdost jeho obyvatel, prosperitu místních firem, aktivitu spolků a organizací a vytvořit tak příjemné místo k životu pro všechny generace (Město Svitavy, 2023).

První metodikou, ze které budeme čerpat oblasti a indikátory je Metodika hodnocení udržitelných chytrých měst Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Z této metodiky byly vybrány tři klíčové oblasti a jejich indikátory: efektivní vládnutí, inteligentní plánované území a sociálně – ekonomická oblast. Tyto indikátory nám pomohou hodnotit konkrétní aspekty správy města, kvality života jeho obyvatel a efektivity plánování městské infrastruktury. V první

tabulce jsou uvedeny indikátory v oblasti efektivního vládnutí, které se zaměřují na vizi chytrého města, participaci občanů a další důležité aspekty.

Tabulka 2 - Efektivní vládnutí Svitavy

Procesní a organizační doporučení	(MÁ/NEMÁ) ✓/X	Komentář
Vize Chytrého města	✓	Město Svitavy má vizi chytrého města, jehož cílem je stát se úspěšným, kreativním a otevřeným prostředím, a to prostřednictvím vytváření podmínek pro spokojené občany, prosperující podniky a aktivní spolky. Město by mělo být místem, kde se sdílejí hodnoty zdravého patriotismu a vzájemné pomoci, čímž se posiluje komunita a podpora ve všech oblastech života (Město Svitavy, 2023).
Kancelář Smart City	X	Nemá Kancelář Smart City
Participační strategie	✓	Participační strategie města spočívá v aktivním zapojení občanů do rozhodovacích procesů prostřednictvím různých komunikačních kanálů. Město využívá webové stránky, Portál občana, internetové fórum a aplikaci Marushka Photo pro snadné vyřizování záležitostí a podávání podnětů. Dále pořádá veřejná zasedání a kulaté stoly, kde mohou občané přímo diskutovat s představiteli města. (Město Svitavy, 2023).
Adresář klíčových aktérů v obci	X	Město Svitavy nemá adresář klíčových aktérů

Zdroj: vlastní zpracování podle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Tabulka číslo 2 poskytuje přehled o klíčových prvcích efektivního vládnutí ve Svitavách v souvislosti s konceptem Smart City. Město má jasně definovanou vizi chytrého města a aktivně podporuje zapojení občanů do rozhodovacích procesů prostřednictvím různých komunikačních nástrojů.

Na druhou stranu chybí Kancelář Smart City, která by mohla sloužit jako koordinátor těchto projektů a zajišťovat jejich systematický rozvoj. Nepřítomnost adresáře klíčových aktérů navíc může ztěžovat efektivní spolupráci mezi městem, podnikatelským sektorem a občanskými organizacemi.

Dalším indikátorem v kontextu efektivního vládnutí je míra občanské participace. Tento ukazatel odráží, jak aktivně se občané podílejí na rozhodovacích procesech ve městě. Indikátor

míry občanské participace je považován za klíčový faktor pro hodnocení kvality místní vlády a demokracie (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Ve Svitavách byla míra občanské participace v roce 2024 určena jako podíl občanů zapojených do participačních aktivit vzhledem k celkovému počtu obyvatel města. V tomto roce se téměř 900 obyvatel města zapojilo do hlasování v rámci participačního rozpočtu, který umožňuje veřejnosti rozhodovat o přidělování financí na různé projekty jako jsou projekty na zlepšení veřejné infrastruktury, podpora kulturních akcí nebo třeba rozvoj komunitních aktivit (Město Svitavy, 2023).

Pro výpočet míry občanské participace použijeme následující vzorec dle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Výpočet:

Míra občanské participace (%) = (Počet zapojených občanů / Celkový počet obyvatel) × 100

Míra občanské participace (%) = (900/ 16 108) * 100 = **5,59 %**

Vypočtená míra občanské participace ve výši 5,59 % vyjadřuje podíl obyvatel Svitav, kteří se v roce 2024 aktivně zapojili do hlasování v rámci participačního rozpočtu (Město Svitavy, 2023).

Další klíčovou oblastí, kterou se budeme zabývat je Inteligentní plánované území. V této oblasti se zaměříme na indikátory, které poskytují cenné informace pro efektivní rozhodování a přispívají k vytváření udržitelnějšího a lépe řízeného městského prostředí (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Tabulka 3- Inteligentní plánované území – Svitavy

Procesní a organizační doporučení	(MÁ/NEMÁ) ✓/X	Komentář
Sídlo je součástí místní akční skupiny nebo mikroregionu	✓	Město Svitavy jsou součástí místní akční skupiny (MAS) Svitava z.s. (Město Svitavy, 2023).
Město má zpracován územní plán	✓	Město Svitavy má zpracovaný územní plán, který je klíčovým dokumentem pro rozvoj a plánování území města (Město Svitavy, 2023).
Město má pasport veřejných prostranství	✓	Město Svitavy mají územní studie a pasport veřejných prostranství (Město Svitavy, 2023).
Město mapuje teploty povrchů ve městě	✓	Město Svitavy se věnuje monitorování teplot povrchů a identifikace tepelných ostrovů, pomocí termovizního měření (Město Svitavy, 2023).

Zdroj: vlastní zpracování podle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

V tabulce číslo 3 můžeme vidět přehled indikátorů souvisejících s Inteligentním plánovaným územím ve Svitavách. Město splňuje všechny sledované indikátory, což svědčí o jeho strategickém přístupu k územnímu plánování a řízení.

Svitavy jsou součástí místní akční skupiny (MAS) Svitava z.s., což městu umožňuje efektivně spolupracovat s regionálními partnery a využívat externí finanční zdroje. Město také disponuje územním plánem, který podporuje řízený rozvoj a udržitelné využívání prostoru (Město Svitavy, 2023). Dalším důležitým nástrojem je pasport veřejných prostranství, který zajišťuje efektivní správu a údržbu městských oblastí (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019). Svitavy se rovněž věnují mapování teplot povrchů pomocí termovizního měření, což pomáhá identifikovat tepelné ostrovy a zmírnit dopady klimatických změn (Město Svitavy, 2023).

Tento přehled ukazuje, že Svitavy aktivně pracují na udržitelném rozvoji a inteligentním plánování, čímž podporují lepší životní podmínky a dlouhodobou udržitelnost městského prostředí (Město Svitavy, 2023).

Dalším indikátorem v oblasti inteligentního plánování území je pocit bezpečí ve veřejném prostoru. Z dostupných údajů o kriminalitě ve Svitavách za rok 2020 vyplývá, že index kriminality dosahuje hodnoty 99,3, což naznačuje poměrně vysokou úroveň trestné činnosti ve srovnání s jinými oblastmi. Největším problémem byly fyzické útoky. Loupeže a vraždy byly ojedinělé. Většina trestních činů byla objasněna (252 z 320), což naznačuje efektivní práci policie (Otevřené společnosti, o.p.s., 2020). Tato data ukazují na nutnost zohlednění bezpečnostních faktorů při plánování veřejného prostoru, tak aby se zvýšil pocit bezpečí mezi obyvateli.

Tabulka 4 - SOCIÁLNĚ-EKONOMICKÁ OBLAST – Svitavy

(MÁ/NEMÁ)		
Procesní a organizační doporučení	✓/X	Komentář
Strategie politiky zaměstnanosti	X	Město Svitavy nemá samostatně zpracovanou strategii politiky zaměstnanosti, nicméně oblast zaměstnanosti je součástí Strategického plánu rozvoje města Svitavy na období 2023–2033 – podpora zaměstnanosti (Město Svitavy, 2023).
Online portál s nabídkami zaměstnání	X	Město Svitavy neprovozuje vlastní online portál s nabídkami zaměstnání, nabídky jsou dostupné prostřednictvím např. Úřadu práce (Město Svitavy, 2023).
Aktivity v celoživotním vzdělávání	✓	Ve městě působí několik institucí zaměřených na celoživotní vzdělávání (Město Svitavy, 2023).
Transparentní pravidla přidělování obecních a sociálních bytů	✓	Jsou veřejně dostupná na webových stránkách města (Město Svitavy, 2023).

Zdroj: vlastní zpracování podle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

V tabulce 4 je zobrazen přehled indikátorů týkajících se sociálně – ekonomického rozvoje města Svitavy. Město nemá samostatně zpracovanou strategii politiky zaměstnanosti, ale tato problematika je součástí Strategického plánu rozvoje města Svitavy na období 2023–2033, který se zaměřuje na podporu zaměstnanosti. Město také neprovozuje vlastní online portál s nabídkami zaměstnání, nicméně pracovní nabídky jsou k dispozici prostřednictvím Úřadu práce a dalších pracovních portálů. Naopak ve městě působí několik institucí zaměřených na celoživotní vzdělávání, které nabízejí rekvalifikační kurzy a vzdělávací programy pro seniory. Transparentní pravidla pro přidělování obecních a sociálních bytů jsou veřejně dostupná na webových stránkách města (Město Svitavy, 2023).

Další metodikou, ze které jsem vybrala dva indikátory je metodika CityKeys. Z oblasti vládnutí jsem vybrala indikátor Účast voličů, který vyjadřuje podíl obyvatel, jež se zúčastnili posledních voleb ve vztahu k celkovému počtu oprávněných voličů. Druhý indikátor je rovněž z oblasti vládnutí a týká se strategií a politik a konkrétně jsme vybrali indikátor Politika chytrého města, který hodnotí míru, do jaké město podporuje politiku chytrého města (Bosh et al., 2017). Pro hodnocení těchto indikátorů budeme používat stupnici známek 1-4, kde 1= vynikající, 2 = dobře, 3 = průměrné, 4 = slabé.

Indikátor **Účast voličů** vypočítáme jako podíl lidí, kteří hlasovali v posledních komunálních volbách, vzhledem k celkové populaci (Bosh et al., 2017).

Účast voličů = (počet odevzdaných obálek/ počet voličů) * 100

= (4 913/13 091) *100 = 37,54%

Účast voličů ve Svitavách je tedy 37,54 %, což hodnotíme jako průměrný, známkou 3. Tento výsledek naznačuje, že volební účast mohla být vyšší a město by se mohlo zaměřit na zlepšení zapojení občanů do volebních procesů. (Město Svitavy, 2023).

Indikátor Politika chytrého města – politiku chytrého města je postavena na projektech zaměřených na modernizaci infrastruktury a digitalizaci veřejných služeb. Město se snaží zapojit obyvatele a rozvíjet digitální služby, ale stále existuje prostor pro větší využívání chytrých technologií ve veřejné správě a infrastruktuře. Navíc městu chybí samostatná strategie politiky zaměstnanosti, která by mohla podpořit efektivnější rozvoj v těchto oblastech. Na základě těchto faktorů bych hodnotila politiku chytrého města ve Svitavách známkou 2. Město vykazuje pozitivní vývoj, ale stále je potřeba další zlepšení. (Město Svitavy, 2023).

Město Svitavy si zaslouží uznání za svůj systematický a promyšlený přístup k rozvoji chytrého města. Vypracovaný Strategický plán rozvoje města na období 2023-2033 pokrývá širokou škálu oblastí včetně ekonomiky, kultury, vzdělání i ekologie, čímž poskytuje solidní základ pro rozvoj městské infrastruktury a služeb. Vize chytrého města je jasně formulovaná a zaměřuje se na podporu spokojeného života obyvatel, rozvoj podnikání a komunitní život. Tento přístup ukazuje na realistické propojení modernizace městských služeb s hodnotami místní komunity.

Město Svitavy si zaslouží uznání za svůj systematický a promyšlený přístup k rozvoji chytrého města. Vypracovaný Strategický plán rozvoje města na období 2023-2033 pokrývá širokou škálu oblastí včetně ekonomiky, kultury, vzdělání i ekologie, čímž poskytuje solidní základ pro rozvoj městské infrastruktury a služeb. Vize chytrého města je jasně formulovaná a zaměřuje se na podporu spokojeného života obyvatel, rozvoj podnikání a komunitní život. Tento přístup ukazuje na realistické propojení modernizace městských služeb s hodnotami místní komunity.

Město se aktivně věnuje participaci občanů, což potvrzuje míra občanské participace, která dosáhla v roce 2024 hodnoty 5,59 % . Svitavy využívají různé kanály pro komunikaci s obyvateli jako je web, Portál občana, aplikace Marushka Photo nebo kulaté stoly. Tato otevřenost a ochota zapojit veřejnost do rozhodovacích procesů je rozhodně silnou stránkou. Dalším pozitivem je inteligentní plánované území, které zahrnuje kompletní územní plán, pasport veřejných prostranství a monitorování teploty povrchů. Město rovněž aktivně působí

v rámci místní akční skupiny MAS Svitava z.s., což je známka jeho zájmu o koordinovaný rozvoj.

V oblasti vzdělávání město poskytuje širokou škálu podporu celoživotnímu vzdělání, včetně rekvalifikací a vzdělávacích programů pro seniory. Transparentnost v přidělování obecních a sociálních bytů je rovněž pozitivní, jelikož pravidla jsou veřejně dostupná a přehledná. Politika chytrého města, i když postrádá některé specializované struktury aktivně podporuje modernizaci infrastruktury a digitalizaci služeb.

Nicméně Svitavy mají i několik slabých stránek, které je třeba řešit. Například absence samostatné Kanceláře Smart City může komplikovat koordinaci projektů a zpomalit systematický rozvoj v této oblasti. Dále chybí nástroj pro identifikaci a spolupráci s klíčovými aktéry, což může vést k omezení efektivity veřejno-soukromé spolupráce. Město také vykazuje relativně vysoký index kriminality 99,3, přičemž největším problémem jsou fyzické útoky. Ty negativně ovlivňují pocit bezpečí ve veřejném prostoru.

Svitavy rovněž postrádají samostatnou strategii zaměstnanosti, která může oslabit cílený rozvoj pracovního trhu. Absence pracovního portálu města dále ztěžuje aktivní podporu zaměstnanosti a nabídky pracovních příležitostí pro obyvatele. Nízká volební účast 37,54 % je dalším problémem, který ukazuje na slabší zapojení obyvatel do demokratických procesů.

Pro zlepšení situace by bylo vhodné zřídit Kancelář Smart City, která by sloužila jako koordinační centrum pro inovace, digitalizaci a spolupráci s partnery. Dále by měl být vytvořen adresář klíčových aktérů pro efektivní komunikaci a podporu veřejno – soukromého dialogu. Svitavy by měly zaměřit své úsilí na zlepšení bezpečnosti ve veřejném sektoru, například zvýšením počtu kamer, preventivními programy nebo architektonickým plánováním pro bezpečné zóny. Další doporučení zahrnují zpracování samostatné strategie zaměstnanosti, vytvoření městského pracovního portálu a zvýšení volební účasti prostřednictvím informačních kampaní a podpory občanského vzdělání zejména u mladších obyvatel

5.2 Ústí nad orlicí

Ústí nad Orlicí je významné město na východě Čech. Je to město s rozšířenou působností, jehož správní celek obvod zahrnuje město Brandýs nad Orlicí a 14 okolních obcí. Mezi tyto obce patří České Libchavy, Dlouhá Třebová, Dolní Dobrouč, Hnátnice, Hrádek, Jehnědí, Libchavy, Orlické Podhůří, Řetová, Řetůvka, Sopotnice, Sudislav nad Orlicí, Velká Skrovnice a Voděrad (Město Ústí nad Orlicí, 2023).

Strategický plán rozvoje města Ústí nad Orlicí na období 2021–2027 byl vypracován na základě zahájení procesu koncem roku 2019. V listopadu a prosinci téhož roku probíhalo dotazníkové šetření mezi obyvateli města, v roce 2020 byly do tvorby plánu zapojeny pracovní skupiny a komise města a v roce 2021 probíhaly veřejné konzultace prostřednictvím tří online jednání. Plán byl zpracován společností AQE advisors, a.s., Brno. Tento strategický plán byl následně schválen zastupitelstvem města (Město Ústí nad Orlicí, 2023).

Hlavním cílem tvorby strategického plánu bylo vytvořit moderní a atraktivní plán rozvoje města do roku 2027. Tento plán měl být zaměřen na nové důležité oblasti, které je třeba řešit a na způsoby, jak zlepšit životní podmínky ve městě. Každý obyvatel města má svou vlastní představu o tom, jaké prostředí je pro něj ideální pro život a výchovu dětí. Různí lidé mají různé priority a pohledy na své okolí. Jedním z cílů při tvorbě strategického plánu bylo zapojit místní obyvatele a další zúčastněné do procesu plánování, aby se dosáhlo co největší shody na tom, jak by město mělo v budoucnu vypadat (AQE advisors, a.s., 2025)

Stejně jak u města Svitavy i v Ústí nad Orlicí jsem čerpala oblasti a indikátory z metodiky hodnocení udržitelných chytrých měst Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Jak bylo řečeno u města Svitavy i zde jsem z této metodiky vybrala tři klíčové oblasti a jejich indikátory: efektivní vládnutí, inteligentní plánování území a sociálně – ekonomická oblast. Tyto indikátory nám pomohou hodnotit konkrétní aspekty správy města, kvality života jeho obyvatel a efektivitu plánování městské infrastruktury. V první tabulce jsou uvedeny indikátory v oblasti efektivního vládnutí, které se zaměřují na vizi chytrého města, participaci občanů a další důležité aspekty.

Tabulka 5 - Efektivní vládnutí Ústí nad Orlicí

Procesní a organizační doporučení	(MÁ/NEMÁ) ✓/X	Komentář
Vize Chytrého města	✓	Město má jasně definovanou vizi, která se zaměřuje na rozvoj přátelského a stabilního prostředí, kde lidé chtějí žít a vracet se (Město Ústí nad Orlicí, 2023).
Kancelář Smart City	X	V současnosti město nemá speciálně zřízenou kancelář pro chytré město.
Participační strategie	✓	Město aktivně zapojuje občany do rozhodovacích procesů a rozvoje městských politik (Město Ústí nad Orlicí, 2023)
Adresář klíčových aktérů v obci	X	Město Ústí nemá adresář klíčových aktérů

Zdroj: vlastní zpracování dle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

V tabulce 5 můžeme vidět klíčové prvky efektivního vládnutí v Ústí nad Orlicí v rámci konceptu chytrého města. Město má jasně definovanou vizi, která se zaměřuje na vytváření příjemného a stabilního prostředí pro obyvatele. Tento přístup podporuje dlouhodobý rozvoj a zlepšuje kvalitu života. Dále město aktivně zapojuje občany do rozhodovacích procesů, čímž posiluje otevřenost a zajišťuje větší účast veřejnosti na správě města.

Na druhé straně stále chybí Kancelář Smart City, která by mohla koordinovat projekty chytrého města a zajistit jejich systematický rozvoj. Bez ní je složitější efektivně řídit a organizovat jednotlivé plány a opatření. Město má definované klíčové aktéry pro místní rozvoj, mezi které patří obce, veřejné instituce a neziskové organizace. Tato síť aktérů je součástí širšího regionu Orlicko a byla zmapována pomocí dotazníkového šetření (Město Ústí nad Orlicí, 2023). Přesto město postrádá Kancelář Smart City, která by koordinovala spolupráci mezi těmito subjekty a pomohla efektivně realizovat projekty zaměřené na rozvoj městských inovací. Zřízení takové kanceláře by zajistilo lepší organizaci a plynulejší realizaci plánů (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Dalším stěžejním indikátorem v oblasti efektivního vládnutí je míra občanské participace. Zapojení obyvatel do rozhodovacích procesů napomáhá nejen transparentnosti a lepšímu plánování, ale také posiluje důvěru mezi veřejností a městskou správou (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019). Občané Ústí nad Orlicí se zapojují do rozhodovacích procesů prostřednictvím participačního rozpočtu, „PRO ÚSTÍ“, kde mohou navrhopvat a vybírat projekty k realizaci. Dále se podílejí na tvorbě strategického plánu města pomocí dotazníků, pracovních skupin a veřejných projednání (Město Ústí nad Orlicí, 2023).

Údaje o celkové míře občanské participace v Ústí nad Orlicí nejsou snadno dostupné, proto jsem se zaměřila na participaci občanů při tvorbě strategického plánu na období 2021–2027. V roce 2019 probíhalo dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zjistit názory obyvatel na plánování rozvoje města. Do tohoto šetření se zapojilo 526 občanů, což představuje 3,7% obyvatel města (při celkovém počtu 14 196 obyvatel v roce 2019) (Město Ústí nad Orlicí, 2023).

Pro výpočet míry občanské participace jsem použila následující vzorec podle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Míra občanské participace = (počet zapojených občanů/celkový počet obyvatel) * 100

Pro Ústí v roce 2019: Míra občanské participace = $(526/14\ 196) * 100 = \underline{3,7\%}$

Cílem bylo umožnit občanům vyjádřit se k otázkám souvisejícím s tvorbou strategického plánu pro nadcházející roky, čímž město usilovalo o aktivní zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů. Tento krok byl součástí širšího úsilí zajistit, že rozvoj města bude odpovídat skutečným potřebám a přáním jeho obyvatel (Město Ústí nad Orlicí, 2023).

Následující oblastí, kterou se budeme zabývat v rámci města Ústí nad Orlicí je inteligentní plánované území.

Tabulka 6 - Inteligentní plánování území Ústí nad Orlicí

Procesní a organizační doporučení	(MÁ/NEMÁ)	
	✓/X	Komentář
Sídlo je součástí místní akční skupiny nebo mikroregionu	✓	Město je členem mikroregionu a místní akční skupiny (Město Ústí nad Orlicí, 2023).
Město má zpracován územní plán	✓	Město má zpracovaný územní plán, který je základem pro další rozvoj a správu území (Město Ústí nad Orlicí, 2023).
Město má pasport veřejných prostranství	X	Pasport veřejných prostranství není k dispozici
Město mapuje teploty povrchů ve městě	X	Město zatím neprovádí mapování teplot povrchu ve městě

Zdroj: vlastní zpracování (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

V tabulce 6 můžeme vidět indikátory z oblasti inteligentního plánování území, které hodnotí klíčové procesy a organizační aspekty týkající se rozvoje a správy městského prostoru v Ústí nad Orlicí.

Prvním indikátorem je zapojení města do mikroregionu a místní akční skupiny (MAS), kde Ústí nad Orlicí aktivně spolupracuje s okolními obcemi v rámci mikroregionu Orlicko – Třebovsko a MAS Orlicko. Toto sdružení obcí umožňuje koordinaci rozvoje a společné čerpání fondů na podporu různých projektů v oblasti infrastruktury, životního prostředí a podnikání (Město Ústí nad Orlicí, 2023).

Dalším bodem je územní plán, který má město vypracovaný. Tento plán je zásadním nástrojem pro řízení a organizaci městského prostoru. Určuje, jak bude využíváno území a je klíčovým dokumentem pro správu zástavby a veřejných prostor (Město Ústí nad Orlicí, 2023).

Na druhou stranu nemá pasport veřejných prostranství. Tento dokument by podrobně mapoval veřejné prostory, jejich kvalitu a prostorové uspořádání včetně návrhů na zlepšení (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Poslední bod se týká mapování teplot povrchů, které Ústí nad Orlicí také neprovádí. Tento proces by umožnil monitorování teplotních rozdílů v městských oblastech (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Dalším indikátorem v oblasti inteligentního plánování území je pocit bezpečí ve veřejném prostoru. Z dostupných údajů o kriminalitě ve městě Ústí nad Orlicí za rok 2020 vyplývá, že index kriminality dosahuje hodnoty 83,7, což naznačuje střední úroveň trestní činnosti ve srovnání s jinými oblastmi. Největšími problémy byly trestné činy spojené s výrobou, držením a distribucí drog (18 případů), následované fyzickými útoky (12 případů) a řízením pod vlivem alkoholu nebo drog (11 případů). Naopak nejméně zaznamenanými trestnými činy byly vraždy a loupeže (0 případů). Většina trestných činů byla objasněna (130 z 184), to svědčí o efektivní práci policie při vyšetřování (Otevřené společnosti, o.p.s., 2020).

Nakonec se podíváme z této metodiky na oblast sociálně – ekonomickou a na klíčové indikátory, které nám pomáhají lépe pochopit ekonomickou situaci a životní podmínky obyvatel (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Tabulka 7 - Sociálně – ekonomická oblast Ústí nad Orlicí

Procesní a organizační doporučení	(MÁ/NEMÁ)	
	✓/X	Komentář
Strategie politiky zaměstnanosti	X	Politika zaměstnanosti je součástí širšího strategického dokumentu města (Město Ústí nad Orlicí, 2023)
Online portál s nabídkami zaměstnání	X	Město Ústí nad Orlicí neprovozuje vlastní online portál s nabídkami zaměstnání, nabídky jsou dostupné prostřednictvím např. Úřadu práce (Město Ústí nad Orlicí, 2023).
Aktivity v celoživotním vzdělávání	✓	Město podporuje celoživotní vzdělání prostřednictvím místních institucí (Město Ústí nad Orlicí, 2023).
Transparentní pravidla přidělování obecních a sociálních bytů	✓	Ale nejsou dostupné (Město Ústí nad Orlicí, 2023).

Zdroj: vlastní zpracování dle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

V tabulce můžeme vidět, jak Ústí nad Orlicí přistupuje k několika oblastem, které ovlivňují život obyvatel. Město nemá samostatně zpracovanou politiku zaměstnanosti, ale tuto oblast zahrnuje do širšího plánu rozvoje města, který se pravidelně aktualizuje po určitém časovém

období. Tento přístup znamená, že otázka zaměstnanosti je součástí širšího rámce, který zohledňuje i jiné faktory jako jsou školství, infrastruktura nebo sociální služby (Město Ústí nad Orlicí, 2023).

Pokud jde o online portál s nabídkami zaměstnání, město vlastní platformu neprovozuje. Město spoléhá na služby jako je Úřad práce ČR, práce za rohem a jiné pracovní agentury. Tento způsob je výhodný v tom, že šetří náklady a město se může soustředit na spolupráci s osvědčenými organizacemi. Na druhou stranu to ale znamená, že občané nemají přístup k pracovním nabídkám prostřednictvím webových stránek městského úřadu.

Město Ústí nad Orlicí podporuje celoživotní vzdělávání prostřednictvím místních škol a institucí. Tyto organizace pomáhají obyvatelům zvyšovat kvalifikaci a přizpůsobit se trhu práce (Město Ústí nad Orlicí, 2023).

Pravidla pro přidělování obecních a sociálních bytů město má, ale nejsou veřejně dostupná. Informace žadatelé získají až při osobním kontaktu s úřadem (Město Ústí nad Orlicí, 2023).

Další metodikou, ze které jsem vybrala dva indikátory je metodika CityKeys. Z oblasti vládnutí jsem vybrala indikátor Účast voličů, který vyjadřuje podíl obyvatel, jež se zúčastnili posledních voleb ve vztahu k celkovému počtu oprávněných voličů. Druhý indikátor je rovněž z oblasti vládnutí a týká se strategií a politik a konkrétně jsme vybrali indikátor Politika chytrého města, který hodnotí míru, do jaké město podporuje politiku chytrého (Bosh et al., 2017). Pro hodnocení těchto indikátorů budeme používat stupnici známek 1-4, kde 1 = vynikající, 2 = dobře, 3 = průměrné, 4 = slabé.

Indikátor Účast voličů spočítáme:

Účast voličů = (počet odevzdaných obálek/ počet voličů) * 100

Účast voličů = (5 193/11 235) * 100 = 46,22 %

V Ústí nad Orlicí dosáhla volební účast v komunálních volbách v roce 2022 46,22 %, což znamená, že k volbám přišla necelá polovina registrovaných voličů. I když to není nijak nízké číslo, ukazuje to, že značná část obyvatel se rozhodla nehlasovat. Důvody mohou být různé – od pocitu, že jejich hlas nic nezmění přes spokojenost se současným vedením až po nedostatek informací o kandidátech. Výsledek odráží především názor aktivní části obyvatel, a právě proto je důležité do budoucna více podporovat zájem veřejnosti o komunálních dění.

Indikátor Politika chytrého města – Ústí nad Orlicí nemá samostatně vypracovaný akční plán pro Smart City. Město se zaměřuje na některé prvky chytrého města v rámci širšího strategického plánu rozvoje města, který pokrývá oblasti jako digitalizace nebo elektromobilita. I když město implementuje chytrá řešení v několika oblastech, stále mu chybí komplexní plán,

který by detailně definoval vizi a cíle pro všechny klíčové oblasti chytrého města (Město Ústí nad Orlicí, 2023).

Tento přístup znamená, že město postupuje spíše projektově a nevyužívá plně potenciál moderních technologií na úrovni celého městského plánování. Hodnocení je tedy 3 na stupnici 1-4, což odráží, že město má některé chytré prvky, ale postrádá ucelený rámec pro jejich dlouhodobý rozvoj.

Město Ústí nad Orlicí vykazuje v oblasti chytrého rozvoje určitou vyváženost mezi tradičním přístupem k plánování a otevřeností vůči novým trendům. Má vypracovanou vizi chytrého města, která sice není tolik viditelná ve veřejném prostoru, ale její principy se odrážejí ve snaze o modernizaci městských služeb a v participaci obyvatel. Ústí nad Orlicí patří mezi města, která podporují občanskou participaci, a to nejen na papíře – město se snaží do rozhodovacích procesů zapojit veřejnost např. prostřednictvím komunitních akcí, veřejných projednání a komunikace na sociálních sítích. Tento přístup je důkazem otevřenosti a důvěry v občanskou společnost.

Úroveň účasti voličů dosáhla v posledních komunálních volbách hodnoty 46,22 %, což je nejvíce ze všech srovnávaných měst – značí to solidní míru angažovanosti obyvatel. Město má také kompletní územní plán, který slouží jako základní nástroj pro řízení a udržitelný rozvoj. Je členem místní akční skupiny (MAS). To umožňuje lepší koordinaci projektů v rámci regionu a přístup k dotačním programům. V oblasti sociální politiky si Ústí nad Orlicí zaslouží pochvalu za transparentní pravidla přidělování bytů a podporu celoživotního vzdělání. Ve městě probíhají různé vzdělávací programy.

Na druhou stranu Ústí nad Orlicí naráží na několik slabších stránek, které zpomalují celkový posun směrem ke skutečnému Smart City. Chybí mu samostatná Kancelář Smart City, která by měla na starosti koordinaci digitálních a inovačních projektů. Absence adresáře klíčových aktérů omezuje efektivní propojení mezi samosprávou, firmami, neziskovkami a dalšími partnery. Město také nevládní pasport veřejných prostranství, což ztěžuje správu a plánování veřejného prostoru, a také neprovádí mapování teplotních ostrovů – to by přitom mohlo přinést důležitá data pro adaptaci na klimatické změny. V oblasti zaměstnanosti město nemá vlastní strategii ani pracovní portál, což znamená, že chybí cílená podpora místního trhu. To může být problém hlavně v době, kdy se ekonomická situace rychle mění a roste tlak na větší přizpůsobivost pracovní síly. Stejnak tak chybí ucelená Smart City politika, tedy dokument, který by sjednocoval všechny snahy o digitalizaci, udržitelnost, občanskou participaci a inovace do jednoho srozumitelného a strategicky navazujícího rámce.

Pro další rozvoj města by bylo vhodné zřídit Kancelář Smart City, která by sloužila jako centrum pro koordinaci projektů v oblasti digitalizace, datového řízení a spolupráce s veřejností. Dále by bylo vhodné vytvořit adresáře klíčových aktérů – podnikatelů, neziskových organizací, škol nebo odborníků, který by usnadnil navazování partnerství a urychlil výměnu informací. V oblasti plánování a životního prostředí by město mělo zavést mapování teplotních ostrovů, což by pomohlo při plánování zelených ploch a posílení odolnosti vůči extrémnímu počasí.

Z hlediska zaměstnanosti je vhodné zpracovat samostatnou strategii, která by se zaměřila na rekvalifikace, spolupráci se středními školami a podporu lokálního podnikání. Tuto oblast by vhodně doplnilo zřízení městského online portálu s pracovními nabídkami, který by zjednodušil přístup k pracovním příležitostem jak pro obyvatele, tak pro zaměstnavatele. V neposlední řadě město potřebuje vypracovat komplexní Smart City politiku, která by sjednotila dosavadní aktivity a stanovila dlouhodobou vizi v oblastech jako je doprava, energetika, informační technologie nebo kvalita obyvatel.

5.3 Chrudim

Město Chrudim označované také jako „Athény východních Čech“ se nachází v jižní části Pardubického kraje. Rozloha činí přibližně 3 321 ha. K 1.1. 2014 mělo město 22 713 obyvatel. Chrudim leží 10 km jižně od Pardubic a je součástí hradecko – pardubické aglomerace. Město je jedním z 38 měst Pardubického kraje a je administrativně rozděleno na 8 místních částí a 5 katastrálních území. Od roku 2003 je obcí s rozšířenou působností, které zahrnuje 86 obcí. Chrudim má také partnerské vztahy s městy v Polsku, na Slovensku, v Chorvatsku a Nizozemsku a je členem několika regionálních a národních organizací (Chrudim, 2025).

Strategický plán rozvoje města Chrudim je dokument, který se zaměřuje na dlouhodobé a střednědobé plánování a koordinaci různých aktivit ve městě, a to v oblastech ekonomiky, sociálních věcí, kultury a ochrany životního prostředí. Je navržen pro období 2015–2030 a jeho hlavním cílem je podpořit udržitelný rozvoj města. Plán slouží k zapojení obyvatel, neziskových organizací, podnikatelů a dalších institucí do rozvoje městských aktivit. Dále pomáhá při sestavování rozpočtu, tvorbě územního plánu, hodnocení regionálních a nadregionálních projektů a podporuj marketing města. Plán také klade důraz na zodpovědný přístup města k podnikání a jeho aktivní účast v různých družích a organizacích (Chrudim, 2025).

Pro analytickou část strategického plánu udržitelného města Chrudim byla zvolena expertní metoda ve spolupráci s externí poradenskou firmou, která pomáhá odhalit skryté problémy

a trendy. Místní aktéři poskytují informace a slouží jako oponenti návrhů. Návrhová část vychází z komunitní metody, kdy se do tvorby strategie aktivně zapojují místní subjekty jako jsou školy, neziskové organizace či odborné komise. Odborný subjekt zajišťuje pouze odborný rámec. Klíčová je diskuse, identifikace problémů a hledání řešení. Za obsah dokumentu odpovídají místní aktéři, přičemž úspěšné zpracování dokumentu závisí na otevřené komunikaci a spolupráci (Chrudim, 2025).

Stejně jako u města Svitavy a Ústí nad Orlicí jsem i pro město Chrudim čerpala oblasti a indikátory z metodiky hodnocení udržitelných chytrých měst Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Z této metodiky jsem vybrala tři klíčové oblasti a jejich indikátory: efektivní vládnutí, inteligentní plánování území a sociálně – ekonomickou oblast. Tyto indikátory nám pomohou hodnotit konkrétní aspekty správy města, kvality života jeho obyvatel a efektivitu plánování městské infrastruktury. V první tabulce jsou uvedeny indikátory v oblasti efektivního vládnutí, které se zaměřují na vizi chytrého města, participaci občanů a další důležité aspekty.

Tabulka 8 - Efektivní vládnutí Chrudim

(MÁ/NEMÁ)		
Procesní a organizační doporučení	✓/X	Komentář
Vize Chytrého města	✓	Vize města je obsažena ve strategickém plánu udržitelného rozvoje města Chrudim 2015–2030 (Chrudim, 2025).
Kancelář Smart City	X	Samostatná kancelář Smart City není zřízena. Smart agenda je částečně řešena prostřednictvím projektu zdravé město a místní Agenda 21 (Chrudim, 2025).
Participační strategie	✓	Město má pracovníka komunikaci a zapojování veřejnosti. Funguje projekt Zdravé město a MA21, participiční rozpočet „Tvořím Chrudim“. Sociální síť a dotazníky využívány (Chrudim, 2025).
Adresář klíčových aktérů v obci	X	Neexistuje centrálně vedený veřejný adresář, ale město spolupracuje s místními partnery (Chrudim, 2025).

Zdroj: vlastní zpracování dle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Tabulka 8 se zaměřuje na efektivní vládnutí v Chrudimi a hodnotí různé aspekty tohoto tématu prostřednictvím konkrétních procesních a organizačních doporučení. V tabulce jsou uvedeny indikátory, které pomáhají hodnotit, jak město implementuje principy efektivního vládnutí.

V první řadě je zmíněna vize chytrého města, která je v Chrudimi obsažena ve strategickém plánu udržitelného rozvoje pro období 2015–2030. Dále je uvedeno, že v Chrudimi neexistuje samostatná kancelář Smart City. Tato agenda je však částečně řešená v rámci projektu jako je „Zdravé město“ a „místní Agenda 21“. Město se tedy nějakým způsobem zaměřuje na udržitelný rozvoj a zapojování veřejnosti do těchto projektů, ale není pro to zřízena speciální samostatná kancelář (Chrudim, 2025).

Dalším pozitivním aspektem je participační strategie, která je v Chrudimi hodnocena jako přítomná. Město má pracovníka zodpovědného za komunikaci a zapojování veřejnosti. Fungují zde projekty jako Zdravé město a MA21. Město rovněž využívá nástroje jako jsou sociální sítě a dotazníky k získávání názorů občanů a jejich zapojení do rozhodovacích procesů. Posledním zmíněným indikátorem je adresář klíčových aktérů v obci, který v Chrudimi není centrálně veden. Město však spolupracuje s místními partnery. I když neexistuje centralizovaná databáze, vztahy a spolupráce mezi klíčovými aktéry jsou stále aktivní (Chrudim, 2025).

Dalším důležitým indikátorem efektivního vládnutí je míra zapojení občanů do rozhodovacích procesů. Taková participace přispívá k větší transparentnosti a kvalitnějšímu plánování, zároveň však usiluje posiluje důvěru mezi obyvateli a městskou správou (Chrudim, 2025).

V roce 2023 se město Chrudim znovu otevřelo svým obyvatelům prostřednictvím participativního rozpočtu „Tvořím Chrudim“, do kterého se aktivně zapojilo 789 občanů (Chrudim, 2025). To odpovídalo míře participace 3,37 %, která byla vypočtena podle vzorce od (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Míra občanské participace = (počet zapojených občanů / celkový počet obyvatel) * 100

Míra občanské participace = $(789 / 23\ 443) * 100 = \underline{3,37\ \%}$

Lidé tak měli možnost rozhodnout, jak bude část městského rozpočtu využita na zlepšení veřejného prostoru. Do hlasování byly zařazeny tři projekty. Výsledkem hlasování bylo, že v Medlešicích vzniklo nové dětské hřiště a Žižkovo náměstí se proměnilo díky květinovým záhonům a výsadbě vzrostlého stromu. Tyto projekty přinesly městu nejen nové prvky veřejného prostoru, ale také ukázaly, že i relativně nízká účast může mít viditelný dopad, pokud je spojena s kvalitními a smysluplnými návrhy (Chrudim, 2025).

V roce 2024 zaznamenala Chrudim zvýšený zájem obyvatel o participativní rozpočet „Tvořím Chrudim“. Do hlasování o návrzích, které měly zlepšit městské prostředí se zapojilo celkem 1 091 občanů. Vzhledem k celkovému počtu obyvatel města 23 441 dosáhla míra občanské participace 4,65 % (Chrudim, 2025).

Tento nárůst oproti předchozímu roku ukazuje rostoucí zájem veřejnosti podílet se na vytváření svého okolí.

Následující oblastí, kterou se budeme zabývat v rámci města Chrudim je inteligentní plánované území a jejími indikátory.

Tabulka 9 - Inteligentní plánování území Chrudim

(MÁ/NEMÁ)		
Procesní a organizační doporučení	✓/X	Komentář
Sídlo je součástí místní akční skupiny nebo mikroregionu	✓	Město Chrudim je členem mikroregionu Chrudimsko a MAS Chrudimsko (Chrudim, 2025).
Město má zpracovaný územní plán	✓	Město Chrudim má územní plán, který představuje klíčový nástroj pro dlouhodobý rozvoj městské infrastruktury a prostorového uspořádání (Chrudim, 2025).
Město má pasport veřejných prostranství	✓	Město Chrudim eviduje veřejná prostranství (Chrudim, 2025).
Město mapuje teploty povrchů ve městě	X	Město Chrudim neprovádí systematické mapování teplot povrchů. Existuje však lokální měření teploty vzduchu, například teplotní čidlo v ulici Koželužská (Chrudim, 2025).

Zdroj: vlastní zpracování dle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Tabulka 9 se zaměřuje na způsob, jakým město Chrudim přistupuje k inteligentnímu plánování území. Město je součástí mikroregionu Chrudimsko a Místní akční skupiny (MAS) Chrudimsko. Dále město disponuje zpracovaným územním plánem, který je klíčovým nástrojem pro efektivní řízení rozvojové městské infrastruktury a uspořádání prostoru (Chrudim, 2025).

Chrudim také eviduje veřejná prostranství, což znamená, že má přehled o všech veřejných prostorech ve městě a jejich využívání. To usnadňuje správu těchto prostor a plánování jejich dalšího rozvoje. V rámci přípravy územní studie, která se zaměřuje na veřejná prostranství města, bude vyřešena koncepce uspořádání ploch, pravidla pro uspořádání mobiliáře, zeleně a prvků drobné architektury (Chrudim, 2025).

V současné době město neprovádí systematický monitoring teplot povrchů. Nicméně teplotu vzduchu ve městě sleduje teplotní čidlo umístěné v ulici Koželužská. Toto čidlo bylo instalováno OmegaPlus Chrudim s.r.o., která také zajišťuje jeho provoz (Chrudim, 2025).

Dalším indikátorem v oblasti inteligentního plánování území je pocit bezpečí ve veřejném prostoru. Z dostupných údajů o kriminalitě v Chrudimi za rok 2020 bylo zaznamenáno celkem 301 trestných činů, z nichž bylo 189 objasněno. Index kriminality v tomto roce dosahuje

hodnoty 86,6. To znamená, že úroveň kriminality v Chrudimi je mírně vyšší než v jiných oblastech. Nejčastějšími trestnými činy byly: řízení pod vlivem alkoholu nebo drog (30 případů), fyzické útoky (23 případů) a drogová kriminalita konkrétně výroba, držení a distribuce drog (10 případů). Naopak nejméně častými trestnými činy byly vraždy, kterých bylo 0 a loupeže, které byly zaznamenány pouze ve 2 případech. Krádeže automobilů se vyskytly ve 3 případech a krádeže věcí z automobilů byly rovněž relativně nízké (Otevřené společnosti, o.p.s., 2020).

Nakonec se podíváme z této metodiky na oblast sociálně – ekonomickou a na klíčové indikátory, které nám pomáhají lépe pochopit ekonomickou situaci a životní podmínky obyvatel (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Tabulka 10 - Sociálně – ekonomická oblast Chrudim

(MÁ/NEMÁ)		
Procesní a organizační doporučení	✓/X	Komentář
Strategie politiky zaměstnanosti	X	Město Chrudim nemá samostatně vypracovanou strategii politiky zaměstnanosti. Podpora zaměstnanosti je součástí Strategického plánu udržitelného rozvoje města Chrudim 2015–2030 (Chrudim, 2025).
Online portál s nabídkami zaměstnání	X	Město Chrudim poskytuje online portál, ale ten zahrnuje pouze nabídky pracovních míst na Městském úřadě, ve školských zařízeních a městských organizacích (Chrudim, 2025).
Aktivity v celoživotním vzdělání	✓	Město podporuje vzdělávací aktivity v rámci svých možností
Transparentní pravidla přidělování obecních a sociálních bytů	✓	Ano mají – Obecné zásady pro přidělování bytů ve vlastnictví města Chrudim

Zdroj: vlastní zpracování dle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Tabulka 10 se zaměřuje na sociálně – ekonomickou oblast města Chrudim a obsahuje informace o strategii zaměstnanosti, online portálu s nabídkami zaměstnání, aktivitách v celoživotním vzdělání a pravidlech pro přidělování obecních a sociálních bytů.

Město Chrudim nemá vypracovanou samostatnou strategii politiky zaměstnanosti. Tato problematika je součástí širšího Strategického plánu udržitelného rozvoje města Chrudim 2015–2030, který se zaměřuje na zajištění pracovních příležitostí a podporu zaměstnanosti v rámci rozvoje městské infrastruktury. Co se týče nabídky pracovních míst, tak město

poskytuje online portál, který zahrnuje nabídky pouze z veřejného sektoru, konkrétně pracovních míst na Městském úřadě, ve školských zařízeních a městských organizacích. Tento portál tedy zahrnuje jen oblast veřejného sektoru, nikoliv však nabídky ze soukromého sektoru. V oblasti celoživotního vzdělání město aktivně podporuje různé vzdělávací aktivity. Finančně pomáhá organizacím, které pořádají vzdělávací kurzy a akce a zároveň poskytuje prostor pro jejich konání. Pokud jde o přidělování sociálních a obecních bytů, tak má město veřejně dostupná pravidla, která jsou součástí Obecných zásad pro přidělování bytů ve vlastnictví města Chrudim (Chrudim, 2025).

Další metodikou, ze které jsem vybrala dva indikátory je metodika CityKeys. Z oblasti vládnutí jsem vybrala indikátor Účast voličů, který vyjadřuje podíl obyvatel, jež se zúčastnili posledních voleb ve vztahu k celkovému počtu oprávněných voličů. Druhý indikátor je rovněž z oblasti vládnutí a týká se strategií a politik a konkrétně jsme vybrali indikátor Politika chytrého města, který hodnotí míru, do jaké město podporuje politiku chytrého města (Bosh et al., 2017). Pro hodnocení těchto indikátorů budeme používat stupnici známek 1-4, kde 1 = vynikající, 2 = dobře, 3 = průměrné, 4 = slabé.

Indikátor Účast voličů

Účast voličů = (počet odevzdaných obálek / počet voličů) * 100

Účast voličů = (7 893 / 18 005) * 100 = 43,84 %

Výsledek indikátoru Účast voličů pro město Chrudim dosáhl hodnoty 43,84 %, což znamená, že se voleb zúčastnila méně než polovina oprávněných voličů.

Tato úroveň volební účasti je poměrně nízká, a i když podobné hodnoty nejsou v komunálních volbách v Česku výjimečné, může to signalizovat slabší zapojení obyvatel do veřejného dění a nízkou důvěru v efektivitu voleb či politického systému na místní úrovni.

Indikátor: Politika chytrého města – Chrudim

Město Chrudim nemá samostatně vypracovaný akční plán pro Smart City. Prvky chytrého města jsou však integrovány do širších strategických dokumentů, zejména Strategického plánu udržitelného rozvoje města Chrudim 2015–2030, který se věnuje oblastem jako je digitalizace veřejné správy, modernizace infrastruktury nebo ekologická doprava. I když město implementuje vybraná chytrá řešení, postrádá komplexní dokument, který by systematicky definoval vize, cíle a opatření pro všechny oblasti konceptu Smart City. Chrudim tak postupuje projektově bez ucelené koncepce, a tím nevyužívá naplno potenciál moderních technologií pro řízení a plánování města. Hodnocení je 2 – město realizuje dílčí aktivity v oblasti chytrého města, ale chybí mu komplexní strategie a systematický přístup (Chrudim, 2025).

Město Chrudim je příkladem menšího města, které i bez formální kanceláře Smart City dokáže poměrně efektivně zapojovat moderní prvky do řízení a rozvoje. Strategický plán rozvoje města do roku 2030 představuje promyšlený dokument, který se věnuje širokému spektru témat – od infrastruktury přes školství a podnikání až po udržitelnost. Vize směřuje k vytváření příjemného prostředí pro obyvatele i návštěvníky a zároveň podporuje spolupráci s dalšími aktéry v regionu.

Velkou předností Chrudimi je aktivní přístup k občanské participaci. Město zapojuje veřejnost pomocí různých nástrojů jako je například participativní rozpočet „Tvořím Chrudim“ každoročně přitahuje větší počet hlasujících, přičemž mezi lety 2023–2024 došlo k nárůstu účasti z 3,37 % na 4,65 %. Kromě toho Chrudim pravidelně využívá dotazníky, diskuse na sociálních sítích nebo osobní setkání. Tento trend ukazuje, že město se snaží naslouchat svým obyvatelům a aktivně je vtahovat do rozhodovacích procesů.

Pozitivně lze hodnotit také územní plánování, které zahrnuje nejen aktuální územní plán, ale také pasportizaci veřejných prostranství s cílem vytvořit přehled o stavu městské zeleně, mobiliáře nebo komunikací. V oblasti sociálně – ekonomické je patrná snaha o transparentní řízení, například v přidělování obecních bytů, kde jsou pravidla veřejně dostupná a jasně stanovená. Chrudim se rovněž účastní aktivit MAS Chrudimsko a je členem mikroregionálního uskupení Chrudimsko, což podporuje koordinaci a sdílení dobré praxe s okolními obcemi.

Nicméně i Chrudim má určité slabiny, které by mohly být do budoucna lépe ošetřeny. Město zatím nemá vymezenou Kancelář Smart City ani jednoznačnou organizační strukturu, která by zastřešovala projekty digitalizace a chytrého řízení. Chybí také veřejně dostupný adresář klíčových aktérů, což může zpomalovat spolupráci mezi městem, firmami, neziskovým sektorem a vzdělávacími institucemi. Strategie zaměstnanosti jako samostatný dokument také schází – i když jsou dílčí kroky řešeny v rámci jiných plánů, chybí jasnější směřování této oblasti.

Dalším nedostatkem je omezená nabídka pracovních záležitostí na webu města. Ta se soustředí pouze na pozice na městském úřadě či v příspěvkových organizacích, ale nenabízí prostor pro spolupráci s lokálními zaměstnavateli. V oblasti životního prostředí neprovádí monitoring teplotních ostrovů, což může být vzhledem ke změně klimatu a letním extrémům do budoucna problém. V roce 2020 také Chrudim vykazovala poměrně vysoký index kriminality 86,6, byť šlo spíše o méně závažné přečiny, které však i tak mohou snižovat subjektivní pocit bezpečí.

Pro další rozvoj by bylo vhodné zvážit zřízení samostatné Kanceláře Smart City nebo alespoň jasně určit osobu odpovědnou za tuto agendu. Město by rovněž mohlo vytvořit přehledný adresář klíčových aktérů, se kterými spolupracuje nebo by spolupracovat mohlo. V oblasti zaměstnanosti by pomohlo zpracování konkrétní strategie zaměřené na podporu znevýhodněných skupin a zřízení online pracovního portálu, který by propojil poptávku a nabídku přímo v regionu. Z hlediska klimatu by město mohlo začít s jednoduchým monitoringem teplotních ostrovů a zapojit do něj například školy či veřejnost. Oblast bezpečnosti by si zasloužila posílení prostřednictvím preventivních programů, zlepšením osvětlení v rizikových zónách či posílení kamerového systému.

Chrudim si nicméně zaslouží uznání za svůj lidský a komunitní přístup – projekt „Tvořím Chrudim“ ukazuje, že i menší město může smysluplně a efektivně zapojit občany do rozhodování. Postupný nárůst zájmu o participaci dokazuje, že město jde správným směrem. Pokud bude dál stavět na této otevřenost a zároveň posílí koordinaci chytrých projektů, může být do budoucna inspirací i pro ostatní podobně velká města.

5.4 Pardubice

Město Pardubice, které je přirozeným centrem Pardubického kraje, patří díky své strategické poloze, ekonomické stabilitě a vysoké kvalitě života k nejdynamičtěji se rozvíjícím městům v České republice za posledních 15 let. Se svými téměř 90 tisíci obyvateli se řadí mezi deset největších měst v zemi, přičemž jeho význam sahá daleko za hranice města samotného. V rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností totiž žije až 125 tisíc obyvatel, což podtrhuje klíčovou roli Pardubic v regionu (Město Pardubice, 2025).

Důležitým aspektem rozvoje Pardubic je přirozené propojení se sousedním Hradcem Králové, se kterým tvoří silně funkční souměstí – regionální jádro východních Čech. Významnou předností města je jeho poloha v rámci dopravní infrastruktury. Pardubice leží na důležité železniční trati, nacházejí se pouhých 104 kilometrů od Prahy a disponují vlastním mezinárodním letišťem, které kombinuje civilní i vojenský provoz (Město Pardubice, 2025).

Geograficky se město rozkládá na soutoku řek Labe a Chrudimky, díky čemuž vyniká nejen strategickou polohou, ale také specifickým krajinným rázem. Spojení přírodního bohatství, historické identity a funkčního rozvoje navíc činí z Pardubic jedno z nejpůvabnějších a nejperspektivnějších měst východních Čech (Město Pardubice, 2025).

Strategický plán rozvoje města Pardubic pro období 2014–2025 byl připravován od června 2013 a jeho tvorba probíhala ve třech navazujících etapách: analytická část, návrhová část

a nastavení řízení a monitoringu. Analytická část byla zaměřena na připravenost města čerpat evropské fondy a na řešení dlouhodobých problémů. Obsahovala sedm základních bloků, které zahrnovaly charakteristiku města, analýzu strategických dokumentů, výsledky kvalitativního výzkumu mezi klíčovými aktéry, datovou analýzu s porovnáním s jinými městy, SWOOT analýzu, finanční analýzu a analýzu rizik. Tuto část vzalo zastupitelstvo města Pardubic na vědomí 17.12. 2013 (Město Pardubice, 2025).

Návrhová část stavěla na definované vizi města a cílech rozdělených do pěti tematických pilířů. Vznikla ve spolupráci odborníků, pracovních skupin a projektového týmu. Jednotlivé cíle byly postupně projednávány, upravovány a doplněny o měřitelné indikátory. V rámci přípravy návrhu se úzce spolupracovalo s Odborem hlavního architekta, aby byl dokument provázán s územním plánem města. Finální verze strategie byla schválena Řídící skupinou v dubnu 2014 a projednána Komisí pro strategii. Poslední etapou je nastavení systému vyhodnocování a monitoringu plnění strategie. Na návrhovou část navazuje každoročně aktualizovaný Akční plán, který je schvalován společně s rozpočtem města. Vyhodnocení za každý rok je součástí závěrečného účtu. Pro měření naplňování cílů slouží indikátory uvedené v metodických kartách, které spolu s implementačními pravidly tvoří základní rámec strategického řízení města. Tato pravidla podporují systematické naplňování strategických cílů a umožňují jejich pravidelné hodnocení (Město Pardubice, 2025).

Stejně jako u měst Svitavy, Ústí nad Orlicí a Chrudim jsem i ro město Pardubice čerpala oblasti a indikátory z metodiky hodnocení udržitelných chytrých měst Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Na základě této metodiky jsem vybrala tři klíčové oblasti, které jsou pro rozvoj města zásadní: efektivní vládnutí, inteligentní plánování území a sociálně – ekonomická oblast. Tyto indikátory nám pomohou hodnotit konkrétní aspekty správy města, kvality života jeho obyvatel a efektivity plánování městské infrastruktury. V první tabulce jsou uvedeny indikátory v oblasti efektivního vládnutí, které se zaměřují na vizi chytrého města, participaci občanů a další důležité aspekty (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Tabulka 11: Efektivní vládnutí Pardubice

Procesní a organizační doporučení	(Má/ nemá)	
	✓/X	Komentář
Vize Chytrého města	✓	Město má vytvořenou vizi pro rozvoj chytrých měst (Město Pardubice, 2025)
Kancelář Smart City	X	Město Pardubice nemá samostatnou Kancelář Smart City, ale oblast chytrého města koordinuje Odbor rozvoje a strategie (Město Pardubice, 2025)
Participační strategie	✓	Město má participativní přístup k zapojení veřejnosti do rozvoje městských projektů (Město Pardubice, 2025)
Adresář klíčových aktérů v obci	X	Město Pardubice nemá centralizovaný adresář klíčových aktérů. (Město Pardubice, 2025)

Zdroj: vlastní zpracování dle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

V tabulce 11 můžeme vidět hodnocení čtyř indikátorů v oblasti efektivního vládnutí v Pardubicích. Město má vytvořenou vizi pro rozvoj chytrých měst, která je součástí širšího strategického plánu města. Tato vize směřuje k vytvoření čistého, bezpečného a živého města s vyspělou ekonomikou a silnou sportovní tradicí do roku 2025. Co se týče Kanceláře Smart City, město nemá samostatnou instituci zaměřenou výhradně na chytrá města. Namísto toho tuto oblast koordinuje Odbor rozvoje a strategie, který je zároveň zodpovědný za tvorbu Konceptu Smart City (Město Pardubice, 2025).

Město Pardubice aktivně implementuje Participační strategii, která umožňuje občanům podílet se na rozhodovacích procesech prostřednictvím sociálních sítí, digitálních platform a veřejných anket. Tato strategie podporuje zapojení veřejnosti do městských projektů a rozhodování. Na druhou stranu Adresář klíčových aktérů v obci v Pardubicích zatím neexistuje. To znamená, že město nemá centralizovaný seznam všech klíčových aktérů, organizací a jednotlivců, kteří se podílejí na městských projektech. Spolupráce s těmito aktéry probíhá v rámci jednotlivých projektů a strategií (Město Pardubice, 2025).

Dalším klíčovým ukazatelem efektivního vládnutí je míra zapojení občanů do rozhodovacích procesů. Taková účast nejen zvyšuje transparentnost a zlepšuje kvalitu plánování, ale také posiluje důvěru mezi obyvateli a městskou administrativou.

Další oblastí, kterou se budeme zabývat v případě města Pardubice je inteligentní plánování území.

Tabulka 12- Inteligentní plánování Pardubice

Procesní a organizační doporučení	(Má/Nemá)	
	✓/X	Komentář
Sídlo je součástí místní akční skupiny nebo mikroregionu	X	Statutární město Pardubice není členem MAS ani mikroregionu (Město Pardubice, 2025)
Město má zpracovaný územní plán	✓	Územní plán je dostupný na oficiálním webu města (Město Pardubice, 2025).
Město má pasport veřejných prostranství	X	Město má pouze dílčí územní studie pro vybrané lokality, ne komplexní pasport pro celé území (Město Pardubice, 2025)
Město mapuje teploty povrchů ve městě	✓/X	Město zpracovalo tepelnou mapu v roce 2020, která identifikuje kritická místa. Město však neprovádí kontinuální měření teplot povrchů, pravidelný monitoring není zajištěn (Město Pardubice, 2025).

Zdroj: vlastní zpracování dle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

V tabulce 12 můžeme vidět, že Pardubice nejsou součástí žádné místní akční skupiny (MAS) ani mikroregionu. Město má vlastní kapacity pro rozvoj, a proto není nutné se připojovat k těmto skupinám, které se zaměřují převážně na menší obce a venkovské oblasti. Pardubice mají zpracovaný územní plán, který stanovuje zásady pro rozvoj městského prostoru a pomáhá řídit rozvoj městské infrastruktury. Tento plán je pravidelně aktualizován, aby odpovídal aktuálním potřebám a trendům (Město Pardubice, 2025).

Pokud jde o pasport veřejných prostranství, tak město nemá kompletní pasport pro všechna veřejná prostranství, ale existují dílčí územní studie, které se zaměřují na specifické oblasti městského prostoru. Tyto studie hodnotí kvalitu veřejných prostranství a navrhují konkrétní zlepšení v jednotlivých lokalitách (Město Pardubice, 2025).

Co se týče mapování teplot povrchů, v roce 2020 město vypracovalo dokument „Zranitelnost města Pardubice vůči vysokým teplotám a možnosti adaptací – tepelná mapa, který vychází z měření teplot povrchů prováděných pomocí termografických technologií. Tyto technologie jako jsou tepelné kamery, umožňují mapování teploty různých povrchů ve městě a identifikaci lokalit s vyššími teplotami. Tento proces je zásadní pro správné plánování městské infrastruktury a efektivní řešení problémů tepelných ostrovů, které mohou mít zásadní vliv na životní podmínky obyvatel (Město Pardubice, 2025).

I když město mapuje teploty povrchů, neprovádí pravidelná měření teplot v průběhu celého roku, což znamená, že nemá systematický přístup k monitorování tepelných ostrovů (Město Pardubice, 2025).

Dalším indikátorem v oblasti inteligentního plánování území je pocit bezpečí ve veřejném prostoru. Z dostupných údajů o kriminalitě v Pardubicích v roce 2020 vyplývá, že různé městské oblasti vykazují odlišné úrovně kriminality, což ovlivňuje pocit bezpečí obyvatel.

V Pardubicích 1 bylo zaznamenáno 522 trestných činů s indexem kriminality 210,3, přičemž nejčastějšími trestnými činy byly krádeže jízdních kol, fyzické útoky a řízení pod vlivem alkoholu nebo drog. V této oblasti je důležité posílit kontrolu silničního provozu a prevenci násilí. Méně časté byly loupeže a vloupání do obydlí (Otevřené společnosti, o.p.s., 2020).

V Pardubicích 2 bylo zaznamenáno 285 trestných činů s indexem kriminality 110,3. Nejvíce se vyskytovaly případy řízení pod vlivem alkoholu a fyzických útoků. Krádeže automobilů bylo pouze 5, ale vyskytly se i krádeže věcí z automobilů, což naznačuje potřebu zlepšit bezpečnostní opatření v oblasti parkovišť (Otevřené společnosti, o.p.s., 2020).

V Pardubicích 3 bylo zaznamenáno 311 trestných činů s indexem kriminality 78,3. Nejčastějšími trestnými činy byly fyzické útoky a krádeže jízdních kol. Krádeže věcí z automobilů byly také časté, což ukazuje na potřebu zlepšit ochranu veřejných prostor a parkovišť (Otevřené společnosti, o.p.s., 2020).

V Pardubicích 4 bylo zaznamenáno 273 trestných činů s indexem kriminality 142. Mezi nejběžnější trestní činy patřily krádeže jízdních kol a věcí z automobilů. I zde je důležité zaměřit se na zajištění bezpečnosti v oblasti veřejných prostor a prevenci krádeží (Otevřené společnosti, o.p.s., 2020).

Nakonec se podíváme z této metodiky na oblast sociálně – ekonomickou a na klíčové indikátory, které nám pomáhají lépe pochopit ekonomickou situaci a životní podmínky obyvatel (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Tabulka 13 - Sociálně – ekonomická oblast Pardubice

(MÁ/NEMÁ)		
Procesní a organizační doporučení	✓/X	Komentář
Strategie politiky zaměstnanosti	X	Město nemá samostatnou strategii politiky zaměstnanosti, téma je řešeno v rámci Strategického plánu rozvoje města (Město Pardubice, 2025)
Online portál s nabídkami zaměstnání	X	Město neprovozuje vlastní pracovní portál; využívány jsou externí platformy jako Práce.cz nebo Jobs.cz (Město Pardubice, 2025)
Aktivity v celoživotním vzdělání	✓	Město podporuje vzdělávací instituce a informuje o akcích celoživotního učení (Město Pardubice, 2025)
Transparentní pravidla přidělování obecních a sociálních bytů	✓	Pravidla jsou zveřejněna a upravena dle vnitřní směrnice města (Město Pardubice, 2025)

Zdroj: vlastní zpracování dle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019).

Tabulka 13 nám ukazuje stav procesních a organizačních doporučení v sociálně – ekonomické oblasti města Pardubice. V této oblasti byly hodnoceny čtyři klíčové aspekty, které se týkají zaměstnanosti, vzdělání a bydlení (Město Pardubice, 2025).

Město nemá samostatnou strategii politiky zaměstnanosti, nicméně toto téma je řešeno v rámci širšího dokumentu – Strategického plánu rozvoje města. Vlastní online portál s nabídkami zaměstnání město neprovozuje, a tak jsou využívány externí pracovní portály jako například Práce.cz nebo Jobs.cz (Město Pardubice, 2025).

Naopak pozitivní hodnocení získalo město v oblasti aktivit celoživotního vzdělání, kde aktivně podporuje vzdělávací instituce a informuje veřejnost o dostupných vzdělávacích akcích. Významným partnerem v této oblasti je Univerzita Pardubice, která nabízí širokou škálu programů celoživotního vzdělávání. Mezi tyto programy patří například Univerzita třetího věku, která zahrnuje technické i humanitní bloky, licenční studia, jazykové kurzy, letní školy a další odborné kurzy zaměřené na různé oblasti jako je chemie, doprava, informatika nebo restaurování. Tyto programy jsou určeny pro širokou veřejnost a přispívají ke zvyšování kvalifikace a osobnímu rozvoji obyvatel města (Město Pardubice, 2025).

Rovněž v oblasti transparentních pravidel přidělování obecních a sociálních bytů je situace příznivá – pravidla jsou zveřejněna a upravena dle vnitřní směrnice města (Město Pardubice, 2025).

Další metodikou, ze které jsem vybrala dva indikátory je metodika CityKeys. Z oblasti vládnutí jsem vybrala indikátor Účast voličů, který vyjadřuje podíl obyvatel, jež se zúčastnili posledních voleb ve vztahu k celkovému počtu oprávněných voličů. Druhý indikátor je rovněž z oblasti vládnutí a týká se strategií a politik a konkrétně jsme vybrali indikátor Politika chytrého města, který hodnotí míru, do jaké město podporuje politiku chytrého města (Bosh et al., 2017). Pro hodnocení těchto indikátorů budeme používat stupnici známek 1-4, kde 1= vynikající, 2 = dobře, 3 = průměrné, 4 = slabé.

Indikátor Účast voličů spočítáme:

Účast voličů = (počet odevzdaných obálek/ počet voličů) * 100

Účast voličů = (27 614/ 67 528) * 100 = 40,89%

Účast voličů v Pardubicích dosáhla hodnoty 40,89 %, což znamená, že se voleb zúčastnila méně než polovina oprávněných voličů. Tento výsledek ukazuje na nízký zájem obyvatel o volby a veřejné dění, což může souviset s nedůvěrou ve fungování samosprávy, pocitem, že jejich hlas nic nezmění, nebo také souvisí s nedostatečnou informovaností (Město Pardubice, 2025).

Indikátor: Politika chytrého města – Pardubice

Město Pardubice má vypracovanou Strategii Smart City města Pardubic (2017), která definuje vizi a konkrétní akční plány v oblastech jako je mobilita, energetika, správa věcí veřejných a územní rozvoj. Tato strategie je provázána s dalšími strategickými dokumenty města včetně Strategického plánu rozvoje města Pardubice 2014–2025. Implementaci těchto strategií koordinuje Obor rozvoje a strategie, který se zaměřuje na přípravu a realizaci projektů souvisejících s chytrými městskými řešeními, využíváním obnovitelných zdrojů tepla, energetickými úsporami a udržitelným rozvojem městské infrastruktury.

Hodnocení je 1 – město má definovanou strategii Smart City, která je provázána s dalšími rozvojovými dokumenty a její implementace je systematicky koordinována (Město Pardubice, 2025).

Město Pardubice jako přirozené centrum východních Čech si bezesporu zaslouží pozornost pro svůj strategický a komplexní přístup k rozvoji, který má značný potenciál i v kontextu chytrých měst. Díky výhodné poloze, vlastnímu letišti a významnému dopravnímu napojení, hrají Pardubice klíčovou roli v regionálním rozvoji, a to nejen v rámci kraje, ale i v širších celostátních souvislostech. Zvláštní postavení městu dodává i propojení s Hradcem Králové, se kterým tvoří funkční metropolitní oblast.

Silnou stránkou Pardubic je systematický strategický přístup k rozvoji města, jehož základ tvoří Strategický plán rozvoje města na období 2014–2025. Tento dokument byl připraven velmi důsledně – od analytické části přes návrh konkrétních opatření až po nastavení systému vyhodnocování a monitoringu. Pravidelně aktualizovaný Akční plán, provázanost se schvalovaným rozpočtem a využívání indikátorů pro měření výsledků svědčí o vysoké míře profesionality a schopnosti města řídit svůj rozvoj na základě konkrétních dat. Za pozitivní lze považovat i to, že vize chytrého města je jasně ukotvená jako součást širší strategie rozvoje a zaměřuje se na kvalitu života, bezpečnost, ekonomickou vyspělost i sportovní identitu města.

V oblasti efektivního vládnutí město aktivně zapojuje veřejnost prostřednictvím sociálních sítí, anket a dalších prostředků. Participační strategie dává občanům možnost ovlivňovat směřování města, což je považováno za silnou stránku města. Slabinou je však absence samostatné Kanceláře Smart City a chybějící adresář klíčových aktérů.

V oblasti inteligentního plánování Pardubice vynikají kvalitně zpracovaným územním plánem. Reagují i na klimatické změny, například díky tepelné mapě z roku 2020. Chybí však pravidelný monitoring a komplexní pasport veřejných prostranství. Město není členem MAS, což může omezit vazby na menší obce, avšak jako statutární město má dost vlastních kapacit.

Pro zlepšení by bylo vhodné zřídit samostatnou Kancelář Smart City, která by převzala koordinaci projektů v oblasti digitalizace, inovací a udržitelnosti. Stejně tak by město mohlo vytvořit adresář klíčových aktérů, který by posílil spolupráci napříč různými sektory a umožnil efektivnější realizaci projektů. Dále by bylo vhodné navázat na tepelnou mapu z roku 2020 a zavést pravidelný monitoring teplotních změn ve městě, což by napomohlo včasné reakci na klimatické výzvy.

Celkově lze říci, že Pardubice se řadí mezi nejlépe řízená města v regionu. Díky silné vizi, propracovanému strategickému plánu, participativnímu přístupu a stabilní infrastruktuře mají dobré předpoklady stát se vzorem pro další česká města usilující o chytrý a udržitelný rozvoj.

6 Shrnutí a doporučení

V této kapitole se zaměřujeme na zhodnocení klíčových indikátorů pro čtyři vybraná města (Pardubice, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí) v rámci hodnocení Smart City. Tabulka níže zobrazuje výsledek hodnocení v několika oblastech, které jsou zásadní pro implementaci koncepce chytrého města: vládnutí, plánování, zaměstnanost a sociální oblast, participace a politika chytrého města.

Na základě této analýzy byly identifikovány společné silné i slabé stránky napříč jednotlivými městy a zároveň jsou v závěru formulována doporučení pro další rozvoj, která mohou být inspirací nejen pro tyto čtyři města, ale i pro další města v regionu či republice.

Tabulka 14- Hodnocení indikátorů Smart City pro vybraná města

Oblast	Indikátor	Svitavy	Ústí nad Orlicí	Chrudim	Pardubice
Vládnutí	Vize chytrého města	✓	✓	✓	✓
	Kancelář Smart City	X	X	X	X
	Participační strategie	✓	✓	✓	✓
	Adresář klíčových aktérů	X	X	X	X
Plánování	Členství v MAS/mikroregionu	✓	✓	✓	X
	Územní plán	✓	✓	✓	✓
	Pasport veřejných prostranství	✓	X	✓	X
	Mapování teplot povrchů	✓	X	X	✓, X
Zaměstnanost a sociální oblast	Strategie politiky zaměstnanosti	X	X	X	X
	Online portál s nabídkami prací	X	X	X	X
	Aktivity v celoživotní vzdělání	✓	✓	✓	✓
	Transparentní pravidla pro přidělování bytů	✓	✓	✓	✓
Participace	Míra občanské participace	5,59 %	3,7 %	4,65 %	Informace nejsou dostupné
Politika chytrého města	Komplexní Smart City politika	✓	X	X	✓
Účast voličů	Účast voličů	37,54 %	46,22 %	43,84 %	40,89 %

Zdroj: vlastní zpracování

V oblasti vládnutí se ukázalo, že všechna hodnocená města mají vizi chytrého města, což je základní předpoklad pro rozvoj a implementaci chytrých technologií. Vize je součástí jejich strategických dokumentů, ať už v podobě rozvojových plánů nebo samostatných dokumentů. Všechny čtyři města také zavádějí nějakou formu participační strategie, která umožňuje zapojení obyvatel do rozhodovacích procesů. Nicméně žádné z měst zatím nezaložilo Kancelář Smart City, která by mohla koordinovat projekty a zajistit efektivní meziodborovou spolupráci. Dále se v této oblasti u všech čtyřech městech objevila absence adresáře klíčových aktérů, což by byl nástroj pro propojení veřejné správy, firem, akademických institucí a občanského sektoru, a který je pro fungování chytrého města nezbytný.

V oblasti plánování bylo zjištěno, že všechna města kromě Pardubic jsou aktivní v rámci místních akčních skupin (MAS) nebo mikroregionů, což přispívá k meziobecní spolupráci a sdílení dobré praxe. Územní plán je ve všech městech aktuální a schválený. Mezi jednotlivými městy však existují rozdíly v technických aspektech. Například pasport veřejných prostranství, tedy evidenci o stavu a využívání veřejných prostor je k dispozici ve Svitavách a Chrudimi, ale v Ústí nad Orlicí a Pardubicích zatím chybí. Svitavy a částečně i Pardubice realizují mapování teplotních ostrovů, což je důležitý krok pro adaptaci měst na změnu klimatu a pro plánování zelené infrastruktury.

V oblasti zaměstnanosti a sociální politiky se ukázalo, že všechna hodnocená města mají určité aktivity v oblasti celoživotního vzdělání a transparentní pravidla pro přidělování sociálního bydlení, což pozitivně přispívá k sociální udržitelnosti. Nicméně ve všech městech chybí strategie politiky zaměstnanosti a online portál s nabídkami pracovních míst na úrovni města. Tato absence je problémová, protože podpora zaměstnanosti a transparentní přístup k pracovním příležitostem jsou klíčové pro rozvoj městské ekonomiky a kvality života obyvatel.

Když se podíváme na oblast participace, zjistíme, že se úroveň občanské účasti mezi městy liší. Svitavy vykazují nejvyšší míru zapojení občanů do rozhodovacích procesů, následuje Chrudim a Ústí nad Orlicí. U Pardubic nejsou k dispozici konkrétní údaje, což ukazuje na potřebu zlepšit sběr dat a měření občanské participace. Míra zapojení obyvatel do veřejného rozhodování je přitom zásadní pro kvalitní správu věcí veřejných a pro zajištění, že rozvoj měst odpovídá potřebám a přáním obyvatel.

V oblasti politiky chytrého města se ukazuje, že pouze Svitavy a Pardubice mají zpracovanou komplexní politiku Smart City, která stanovuje cíle, priority a nástroje pro implementaci chytrých technologií a rozvoj městské infrastruktury. Chrudim a Ústí zatím tuto strategii nemají, přestože některé aktivity naplňují principy chytrého města. Absence takové politiky

v těchto městech ukazuje na potřebu zavést systematický přístup a metodiku pro rozvoj chytrých řešení.

Na základě této analýzy lze identifikovat několik silných a slabých stránek napříč těmito čtyřmi městy. Mezi silné patří jasná vize rozvoje chytrého města, aktivity v oblasti celoživotního vzdělávání a transparentní pravidla pro přidělování sociálního bydlení. Naopak mezi slabé stránky patří nedostatek specializovaných kanceláří pro koordinaci projektů Smart City, absence některých technických nástrojů (např. pasport veřejného prostranství), nedostatek digitálních nástrojů pro podporu zaměstnanosti a chybějící komplexní Smart City politika ve dvou městech.

Pro další rozvoj těchto měst v oblasti Smart City je vhodné přijmout několik doporučení. Prvním krokem by mělo být zpracování samostatné a komplexní kanceláře Smart City strategie, která bude navazovat na stávající rozvojové dokumenty a stanoví konkrétní, měřitelné cíle. Dále by mělo být zřízeno specializované oddělení nebo Kancelář Smart City, která bude koordinovat implementaci jednotlivých projektů a iniciativ. Podporu by měla dostat také oblast digitálních nástrojů pro zaměstnanost, například zavedení lokálního pracovního portálu nebo podpora malých a středních podniků. Zároveň je nutné zlepšit občanskou participaci, například pomocí participativního rozpočtu a zapojení širší veřejnosti do rozhodovacích procesů.

Závěrem lze říci, že všechny čtyři města mají potenciál stát se modelovými příklady Smart City, pokud se soustředí na zlepšení koordinace, digitalizace a účinnější zapojení občanů do správy měst. Doporučené kroky mohou sloužit nejen těmto městům, ale i dalším obcím v regionu a celé republice, které se chtějí vydat cestou chytrého, udržitelného a efektivního rozvoje.

7 Závěr

Tato bakalářská práce si kladla za cíl posoudit míru implementace konceptu Smart City ve čtyřech městech vybraného regionu – Pardubice, Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí a na základě analýzy vybraných indikátorů zhodnotit jejich silné a slabé stránky. Použití metodiky Ministerstva pro místní rozvoj ČR a evropských indikátorů CityKeys umožnilo komplexní porovnání jednotlivých měst napříč třemi oblastmi: efektivní vládnutí, inteligentní plánování území a socioekonomická oblast.

Výsledky ukázaly, že přístup ke konceptu Smart City se mezi analyzovanými městy výrazně liší nejen co do rozsahu a technického zabezpečení realizovaných projektů, ale i v úrovni strategického ukotvení a míře zapojení občanů do rozhodovacích procesů.

Výzkumné otázky, které byly v průběhu této práce zkoumány a bylo na ně zodpovězeno byly následující:

1) Jakým způsobem lze vyhodnotit míru implementace v prostředí českých měst?

Vyhodnocení míry implementace konceptu Smart City byla vyhodnocena pomocí indikátorů, které pokrývají oblasti efektivního vládnutí, inteligentního plánování území a socioekonomických faktorů. Použití metodiky Ministerstva pro místní rozvoj ČR a evropských indikátorů CityKeys umožnilo systematické porovnání měst na základě konkrétních ukazatelů.

2) Jaká je míra implementace konceptu Smart City ve městech Pardubického kraje?

Tato otázka byla zodpovězena podrobně v analýze jednotlivých měst, a ještě bude odpovězena níže.

Svitavy představují příklad dobré praxe v oblasti komunitní participace a enviromentální adaptace. Město disponuje vlastní pasportizací veřejného prostoru, monitorováním povrchových teplot a členstvím v místní akční skupině (MAS), což zajišťuje ucelené informace pro plánování. Transparentnost v oblasti sociálních služeb a podpora celoživotního vzdělání zvyšuje kvalitu života obyvatel. Město rovněž disponuje vlastní Smart Politikou, avšak postrádá formální koordinační mechanismus pro chytré iniciativy, kompletní strategii zaměstnanosti a online portál pracovních příležitostí, což omezuje dlouhodobou udržitelnost a rozvoj projektů. Ústí nad Orlicí dosahuje vysoké volební účasti a má dobře zpracovaný územní plán i participativní strategii. I když prokazuje ochotu spolupracovat s veřejností a využívá MAS pro čerpání dotačních prostředků, stále mu chybí centrální koordinační struktura pro Smart City iniciativy, sběr klíčových dat (např. pasport veřejného prostoru, mapování teplot) a dlouhodobá vize zaměstnanosti doplněná online portálem pracovních příležitostí.

Chrudim dokládá, že i menší města mohou dosáhnout pozoruhodných výsledků zejména v socioekonomické oblasti. Díky participativnímu rozpočtu, „Tvořím Chrudim“ a transparentním pravidlům pro přidělování obecních bytů se zde zvyšuje ochota obyvatel zapojit do veřejného života. Město také systematicky provádí pasportizaci veřejného prostoru a je členem místní akční skupiny. Avšak absence centrálního koordinačního centra a samostatné strategie zaměstnanosti brání efektivnějšímu propojení lokálních zdrojů a příležitostí.

Pardubice jako statutární město s nejvyšší administrativní kapacitou vynikají především v integrovaném územním plánování a promyšleném strategickém řízení. Město má jasně definovanou Smart City politiku, aktualizovaný strategický plán a efektivní reakci na klimatické výzvy. Přesto zde chybí samostatná kancelář Smart City, která by koordinovala digitální projekty, adresář klíčových aktérů pro usnadnění spolupráce a pravidelný monitoring veřejného prostoru, což může vést k menší pružnosti a duplicitám mezi jednotlivými odděleními.

Na základě těchto zjištění je zřejmé, že k úspěšné implementaci Smart City nestačí pouze modernizovat technologickou infrastrukturu – klíčové je vytvoření jednotné Kanceláře Smart City, která bude koordinovat digitální projekty, pilotní řešení a vyhodnocování dosavadních postupů. Součástí této kanceláře by měl být aktuální adresář klíčových aktérů, jenž umožní rychlou a efektivní spolupráci se soukromým sektorem, akademickou sférou i neziskovými organizacemi. Dále je nezbytné rozšířit sběr a pravidelnou analýzu dat – pasportizaci veřejného sektoru, mapování teplotních ostrovů, monitoring bezpečnosti a dopravních toků – aby se rozhodování opíralo o kvalitní a aktuální informace. Pro podporu ekonomické udržitelnosti měst je pak vhodné vypracovat samostatné strategie zaměstnanosti doplněné o online portál pracovních příležitostí a programy celoživotního vzdělání a rekvalifikací.

Do budoucna by měly vzniknout také platformy pro sdílení dobré praxe mezi městy a obcemi, které usnadní šíření osvědčených přístupů i do menších sídel. Bez aktivního zapojení a důvěry obyvatel však žádný chytrý projekt nemůže naplno uspět, proto je nezbytné prohlubovat participaci prostřednictvím participačních rozpočtů a otevřených debat. Implementace konceptu Smart City tedy představuje dlouhodobý, koordinovaný a komplexní proces, jehož úspěch spočívá nejen v technologii, ale především v promyšlené strategii, silné organizaci a spolupráci všech relevantních aktérů. Pokud budou tato doporučení systematicky naplňována a přizpůsobena specifickým podmínkám každého města, může koncept Smart City významně přispět ke zvýšení kvality života, efektivnímu využívání veřejných prostředků a dlouhodobé odolnosti i konkurenceschopnosti českých měst.

Knižní zdroje

- BÁRTOVÁ, Hana a RŮŽIČKA, Miroslav, 2008. Územní plánování a doprava. Stavební právo, sv. 3/2008. Praha: ABF – nakladatelství ARCH. ISBN 978-80-86905-48-8.
- BLAŽEK, Ladislav, 2014. Management: organizování, rozhodování, ovlivňování. Online. 2., rozš. vyd. Expert. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4429-2. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/management-2135/>. [cit. 2024-11-21].
- BRODSKÝ, Zdeněk; SIEGL, Milan a JETMAROVÁ, Barbora, 2014. Management. Pardubice: Univerzita Pardubice. ISBN 978-80-7395-857-2.
- FUKA, Jan. Veřejná správa: distanční opora. CD-ROM. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2020. ISBN 978-80-7560-278-7.
- GARLÍK, Bohumír, 2020. Od chytrých sítí po chytré budovy, města a dopravu: v prostředí umělé inteligence. Praha: Česká technika – nakladatelství ČVUT. ISBN 978-80-01-06624-9.
- HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír, 2010. Základy organizace veřejné správy v ČR. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-263-9.
- HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. Základy organizace veřejné správy v ČR. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-096-3.
- KÁŇA, Pavel, 2007. Základy veřejné správy: [vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol a maturitní témata k ústní maturitní zkoušce z předmětu Veřejná správa]. 2., doplněné, přepracované vyd. Varia. Ostrava: Montanex. ISBN 978-80-7225-244-2.
- KERLINOVÁ, Alena a TOMÁŠKOVÁ, Eva, 2014. Management veřejné správy. Edice učebnice Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, sv. č. 511. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-6918-3.
- KOPECKÝ, Martin. Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva. 2. vydání. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-719-6.
- KRBOVÁ, Jana, 2017. Strategické plánování ve veřejné správě. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-587-1.
- KROČOVÁ, Šárka, 2013. Strategie územního plánování v technické infrastruktuře. SPBI Spektrum. Červená řada, 82. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-128-6.

- NEVIMA, Jan; MAJEROVÁ, Ingrid; LEBIEDZIK, Marian; TUREČKOVÁ, Kamila; VAŇOVÁ, Anna et al., 2023. SMART technologie pro zvyšování kvality života v městech a regionech. [Průhonice]: Professional Publishing. ISBN 978-80-88260-62
- PICON, Antoine, 2015. *Smart Cities: A Spatialised Intelligence*. Online. John Wiley. ISBN 9781119075592. Dostupné z: <https://doi.org/10.1002/9781119075615>. [cit. 2025-04-25].
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana a SEDLÁČKOVÁ, Olga, 2009. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Finance (Grada). Praha: Grada. ISBN 978-80247-2789-9.
- SLAVÍK, Jakub, 2017. Smart city v praxi: jak pomocí moderních technologií vytvářet město příjemné k životu a přátelské k podnikání. Praha: Profi Press. ISBN 978-80-86726-80-9.
- SVÍTEK, Miroslav a POSTRÁNECKÝ, Michal, 2018. Města budoucnosti. Praha: Nadatur. ISBN 978-80-7270-058-5.
- VAVROCHOVÁ, Simona a KUŠ, Petr, 2012. Územní samosprávné celky. 2., aktualiz. vyd. Skripta. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha. ISBN 978-80-86976-26-6.
- VEBER, Jaromír, 2009. Management: základy, moderní manažerské přístupy, výkonnost a prosperita. 2., aktualiz. vyd. Praha: Management Press. ISBN 978-80-7261-200-0.
- WRIGHT, Glen a NEMEC, Juraj, 2003. Management veřejné správy: teorie a praxe. Praha: Ekopress. ISBN 80-86119-70-X.
- ŽÍTEK, Vladimír a KLÍMOVÁ, Viktorie, 2008. Regionální politika. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-4761-7.

Internetové zdroje

- AQE ADVISORS, A.S., 2025. Strategický plán rozvoje Ústí nad Orlicí. Online. Dostupné z: <https://www.aqe.cz/pripadove-studie/strategicky-plan-rozvoje-usti-nad-orlici/>. [cit. 2025-04-03].
- ATLASO.CZ, 2024. Svitavy – podrobné informace. Online. ATLASO.CZ. Svitavy – podrobné informace. Dostupné z: <https://www.atlaso.cz/mista/svitavy-podrobne-informace/>. [cit. 2025-03-23].

BOSH, Peter; SOPHIE, Jongeneel; ROVERS (TNO), Vera; NEUMANN (AIT), Hans-Martin; AIRAKSINEN, Miimu et al., 2017. CITYkeys – indikátory pro Smart Cities CITYkeys indicators for smart city. Online. CITYkeys indicators for smart city projects and smart cities. Dostupné z: <https://mozaika-ur.cz/cz/metodiky/citykeys-indicators-for-smart-city>. [cit. 2025-04-25].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2025. Charakteristika okresů Pardubického kraje. Online. 24. 07. 2024. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/pak/charakteristiky-okresu-pardubickeho-kraje>. [cit. 2025-03-24].

HEJNÁ, Veronika, 2021. Územně plánovací dokumentace. Online. Hypoindex. 21. 10. 2021. Dostupné z: <https://www.hypoindex.cz/clanky/uzemni-plan-k-cemu-slouzi-a-co-kdyz-obec-uzemni-plan-vubec-nema/#:~:text=Souhrnn%C3%BDm%20n%C3%A1zvem%20%C3%BAzemn%C4%9B%20pl%C3%A1novac%C3%AD%20dokumentace%20se%20ozna%C4%8Duje%20soubor,a%20jak%C3%BDm%20zp%C5%AFsobem%20mohou%20b%C3%BDt%20vyu%C5%BE%C3%ADv%C3%A1ny%20ty%20st%C3%A1vaj%C3%ADc%C3%AD..> [cit. 2024-11-25].

HEJNÁ, Veronika, 2021. Územní plán. Online. Hypoindex. 21. 10. 2021. Dostupné z: <https://www.hypoindex.cz/clanky/uzemni-plan-k-cemu-slouzi-a-co-kdyz-obec-uzemni-plan-vubec-nema/#:~:text=Souhrnn%C3%BDm%20n%C3%A1zvem%20%C3%BAzemn%C4%9B%20pl%C3%A1novac%C3%AD%20dokumentace%20se%20ozna%C4%8Duje%20soubor,a%20jak%C3%BDm%20zp%C5%AFsobem%20mohou%20b%C3%BDt%20vyu%C5%BE%C3%ADv%C3%A1ny%20ty%20st%C3%A1vaj%C3%ADc%C3%AD..> [cit. 2024-11-25].

HELÁNOVÁ, Veronika, 2019. Co je to samostatná a přenesená působnost. Online. Státní správa. 20. 9. 2019. Dostupné z: <https://statni-sprava.inform.cz/mesta-a-obce/co-je-to-samostatna-a-prenesena-pusobnost/#:~:text=Samostatn%C3%A1%20p%C5%AFsobnost%20je%20samostatn%C3%A9%20spravov%C3%A1n%C3%AD%20vlastn%C3%ADch%20z%C3%A1le%C5%B Eitost%C3%AD%2C%20kter%C3%A9,obec%20vykon%C3%A1v%C3%A1%20vlastn%C3%ADm%20jm%C3%A9nem%20a%20ve%20vlastn%C3%AD%20odpov%C4%9Bdnosti>. [cit. 2024-11-12].

HROMKOVÁ, Tereza, 2024. Co je to chytré město? Online. CZECHTECHNOLOGY. Smart Cities: Co jsou chytrá města, jak vypadají a fungují? 7. 3. 2024. Dostupné z: <https://czechtechnology.cz/samosprava/smart-cities-co-jsou-chytra-mesta-jak-vypadaji-a-funguji/>. [cit. 2025-02-17].

CHRUDIM, 2025. Rozvojové dokumenty. Online. Dostupné z: <https://www.chrudim.eu/mesto/strategicky-rozvoj/>. [cit. 2025-04-04].

JIHOČESKÝ KRAJ, 2024. Zásady územního rozvoje Jihočeského kraje. Online. JIHOČESKÝ KRAJ. Geoportál Jihočeského kraje. 19.1. 2024. Dostupné z: <https://geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz/portal/uzemni-planovani/jihocesky-kraj/zasady-uzemniho-rozvoje-jihoceskeho-kraje>. [cit. 2024-11-25].

KRCHOVÁ, Hana, 2024. Co je strategické plánování? Online. Strate9y. 13. 11. 2024. Dostupné z: <https://strate9y.com/strategie-planovani/>. [cit. 2024-12-03].

KUK, Michal, 2013. Co upravují zásady územního rozvoje? Online. Frankbold. 4. 1. 2013, 23. 12. 2021. Dostupné z: <https://frankbold.org/poradna/uzemni-planovani/uzemni-planovani/nastroje-uzemniho-planovani/rada/co-je-uzemni-planovani>. [cit. 2024-11-12].

KUK, Michal, 2013. Územní plánování určuje podobu území. Online. Frankbold. 4. 1. 2013, 23. 12. 2021. Dostupné z: <https://frankbold.org/poradna/uzemni-planovani/uzemni-planovani/nastroje-uzemniho-planovani/rada/co-je-uzemni-planovani>. [cit. 2024-11-23].

KUK, Michal, 2017. Co je to samostatná působnost? Online. Frankbold. 11. 4. 2017, 12. 1. 2022. Dostupné z: <https://frankbold.org/poradna/fungovani-obci-a-uradu/cinnost-obce-a-kraje/cinnost-obce-a-kraje/rada/samostatna-a-prenesena-pusobnost#:~:text=Co%20je%20to%20samostatn%C3%A1%20p%C5%AFsobnost%3F%20Pokud%20je%20n%C4%9Bjak%C3%A1,ve%C5%99ejn%C3%A9%20dopravy%2C%20zdravotn%C3%AD%20p%C3%A9%20vzd%C4%9B%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD%20nebo%20kulturn%C3%ADho%20C5%BEivota..> [cit. 2024-11-12].

LAJSEK, PH.D., JUDr. Vladimír, 2022. Co územní plán obsahuje? Online. Epravo.cz. 22. 4. 2022. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-cemu-je-uzemni-plan-a-co-v-nem-proverovat-114521.html>. [cit. 2024-12-03].

MAIER, Karel, 2012. Udržitelný rozvoj území. Online. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4198-7. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/udrzitelny-rozvoj-uzemi-856/>. [cit. 2024-11-23].

MČ PRAHA 8, 2021. Strategické dokumenty. Online. Praha8. 03.05.2021. Dostupné z: <https://www.praha8.cz/Strategicke-dokumenty.html>. [cit. 2024-12-03].

MĚSTO PARDUBICE, 2025. *Pardubice*. Online. Dostupné z: <https://pardubice.eu/>. [cit. 2025-04-25].

MĚSTO SVITAVY, 2023. *Svitavy.cz*. Online. MĚSTO SVITAVY. SMART City – město Svitavy 2023–2027. Dostupné z: https://www.svitavy.cz/sites/default/files/strategicke_dokumenty/smart_city_-_mesto_svitavy_2023_-_2027.pdf. [cit. 2025-03-23].

MĚSTO SVITAVY, 2023. *Svitavy.cz*. Online. MĚSTO SVITAVY. Strategický plán rozvoje města Svitavy 2023–2033. Dostupné z: https://www.svitavy.cz/sites/default/files/strategicke_dokumenty/strategicky_plan_rozvoje_mesta_2023_-_2033.pdf. [cit. 2025-03-23].

MĚSTO ÚSTÍ NAD ORLICÍ, 2023. Strategické dokumenty. Online. Dostupné z: <https://www.ustinadorlici.cz/cs/mesto/strategicke-dokumenty>. [cit. 2025-04-03].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2018. Metodika Smart Cities. Online. 24.11.2021. Dostupné z: <https://budtesmart.cz/metodika-smart-cities>. [cit. 2025-02-08].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2018. Metodika Smart Cities. Online. 24.11.2021. Dostupné z: file:///C:/Users/admin/Downloads/metodika_smart_cities.pdf. [cit. 2025-02-08].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2019. Metodika hodnocení udržitelných chytrých měst – Smart Cities. Online. Dostupné z: https://mmr.gov.cz/getmedia/3a2d99a3-c7a3-4d88-8bde-94ba556bb580/SC_METODIKA_fin.pdf.aspx?ext=.pdf. [cit. 2025-03-22].

MORALESOVÁ, Jade, 2023. Co je strategické plánování: definice, význam, použití a nástroje. Online. Mindonmap. 17. 11. 2023. Dostupné z: <https://www.mindonmap.com/cs/blog/what-is-strategic-planning/#:~:text=Jak%20ji%20n%C3%A1zev%20napov%C3%ADd%C3%A1%20jeden%20se%20o%20pl%C3%A1n%20,c%C3%ADl%C5%AF%20>

20aby%20podnik%20mohl%20dos%C3%A1hnout%20sv%C3%A9%20po%C5%BEdovan%C3%A9%20vize.. [cit. 2024-12-03].

OFICIÁLNÍ STRÁNKY OBCE HORNÍ KRUTY, 2024. Strategický plán rozvoje obce. Online. Horní Kruty. 29. 11. 2024. Dostupné z: <https://www.hornikruty.cz/urad/strategicky-plan-rozvoje-obce/>. [cit. 2024-12-03].

OTEVŘENÉ SPOLEČNOSTI, O.P.S., 2020. Mapa kriminality. Online. Dostupné z: <https://www.mapakriminality.cz/>. [cit. 2025-03-24].

PREUSS, PH.D., JUDr. Ondřej, 2024. Samospráva. Online. DOSTUPNÝ ADVOKÁT. Veřejná správa, státní správa, samospráva: jaký je mezi nimi rozdíl? 19. září 2024. Dostupné z: <https://dostupnyadvokat.cz/blog/verejna-sprava-statni-sprava-samosprava#verejna-sprava>. [cit. 2024-11-09].

SOLDÁN, Ondřej, 2023. Co je to SWOT analýza? Online. Ondřej Soldán. 20.9.2023. Dostupné z: <https://ondrejsoldan.cz/marketing/co-je-to-swot-analyza-priklady/>. [cit. 2024-12-04].

ŠNAJDAROVÁ, 2020. Co obsahuje regulační plán a co nařizuje stavebníkům. Online. Stavimbydlim.cz. 12.12.2020. Dostupné z: <https://stavimbydlim.cz/regulacni-plan-co-to-je-co-obsahuje/>. [cit. 2024-12-03].

Právní přepisy

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Zákon č. 283/2021 Sb. stavební zákon